

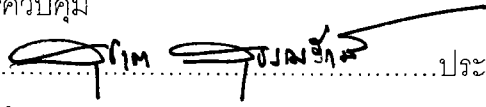
ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

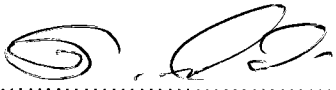
ปริญญานิพนธ์
ของ
มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

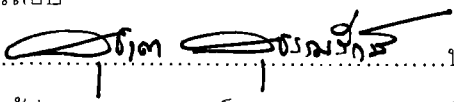
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

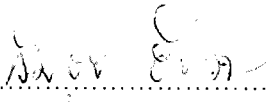
.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)

คณะกรรมการสอบ

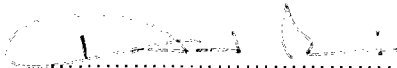
.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สมสุข วีระพิจิตร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.อรอนพ โพธิสุข)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่.....๑๕.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติา สุธรรมรักษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าและข้อคิดในการทำวิจัย ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุง และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร กรรมการสอบเพิ่มเติม อาจารย์ ดร.อรรณพ โพธิสุข กรรมการสอบเพิ่มเติม ที่ได้ให้คำแนะนำ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นสิริ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวัลลี สัตยาศัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ทูชม ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ทำให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ทองจันทร์ หงส์ลดาธรมภ์ ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุชาติ อินทรประสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวัลลี สัตยาศัย ที่ส่งเสริมให้โอกาสในการศึกษาต่อและสนับสนุนการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณ นักศึกษาแพทย์ที่กรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอน รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จิตตินันต์ หะวานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ปรีชา วาณิชยเศรษฐกุล อาจารย์ นายแพทย์พีระพงศ์ กิติภาวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภชัย จิตติอาชากุล ที่ให้ความหวังใจและสนับสนุนในการศึกษา และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย ธรรมจักรการ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างดียิ่ง คุณปริญญานิพนธ์ บำณแสน ที่ได้กรุณาจัดพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อนิยม มณีโชติรัตน์ คุณแม่สัว เจริญศิลป์ และ คุณป้าทั้งสองที่ล่วงลับไปแล้ว ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและความหวังใจตลอดจนเป็น กำลังใจ ขอขอบพระคุณคุณวรรณา วงษ์เวียงจันทร์ พี่ ๆ น้อง ๆ รวมทั้งพี่ ๆ เพื่อน ๆ แผนกวิชาการอุดมศึกษาและทีมงานศึกษาศาสตร์ทุกคน ที่ให้ความเกื้อหนุนและเป็นกำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสประสบความสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ และท้ายสุดขอขอบใจ เด็กชายเสริมพงศ์ วงษ์เวียงจันทร์ เด็กชายวรพงษ์ วงษ์เวียงจันทร์ ที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาตลอด

มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
	ความสำคัญของการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	สมมติฐานของการวิจัย.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	10
	ประวัติความเป็นมา.....	10
	ความมุ่งหมายของหลักสูตร.....	11
	ลักษณะทั่วไปของหลักสูตร.....	12
	โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร.....	13
	ลักษณะและคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา.....	13
	วิธีการคัดเลือกนักศึกษาแพทย์และระยะเวลาการศึกษา.....	14
	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	14
	ปัจจัยด้านชีวสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	17
	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	25
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	32
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	54
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	54
วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	76
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	92

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 จำนวนและคำร้อยละของข้อมูลจำแนกตามรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง นิสัย
ในการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และ
การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย.....40
- 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์.....42
- 3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวิตสังคมและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์.....43
- 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อมทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของ
นักศึกษาแพทย์.....45
- 5 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสม
ระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์.....46
- 6 สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยด้านชีวิตสังคมและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์.....47
- 7 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ใช้ในการศึกษากับคะแนนเฉลี่ยสะสม
ระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์.....48
- 8 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสม
ระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์.....49
- 9 สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นเฉลี่ยสะสม
ระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์.....50

10	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมและปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ใช้ในการศึกษากับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์.....	51
11	ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสม ตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์.....	52
12	สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยด้านชีวสังคมและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทางการเรียนในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของ นักศึกษาแพทย์.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพในประเทศไทย ได้มีการจัดระบบการบริการสาธารณสุขและระบบการผลิตบุคลากรตามระบบการบริการในรูปแบบของประเทศตะวันตก การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาของทั้งสองระบบได้เกื้อกูลซึ่งกันและกันมาตลอด ในสภาพที่ประเทศไทยเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นโลกแห่งข่าวสารข้อมูล ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อนโยบายด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างมากคือ กำลังคนทางการแพทย์และสาธารณสุขไม่เพียงพอ การกระจายกำลังคนและการบริหารจัดการไม่บรรลุเป้าหมาย ทำให้เกิดปัญหาอย่างต่อเนื่อง สาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาผู้บริหารด้านสาธารณสุขได้พยายามจะแก้ไข ป้องกัน และวางแผนเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ในปัจจุบันรัฐบาลกำลังจัดทำเพื่อการปรับเปลี่ยนระบบในการปฏิบัติการสาธารณสุข โดยเฉพาะด้านการผลิตบุคลากรหรือผู้บริหารทางการแพทย์และสาธารณสุข จะต้องรับดำเนินการในการเตรียมบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้เหมาะสมกับสังคมของประเทศ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 ง : 2)

ปัญหาสาธารณสุขในประเทศไทยอยู่ในสถานะที่ขาดการสมดุลย์ เนื่องจากการกระจายของแพทย์ไม่เป็นไปโดยสม่ำเสมอ ระหว่างในเมืองซึ่งเป็นชุมชนที่มีความเจริญกับชนบทที่ห่างไกลจากความเจริญ (อัญเชิญ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ รัตนา ศิริพานิช. 2534: 1) และนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2433 ซึ่งเป็นปีก่อตั้งโรงเรียนแพทย์แห่งแรกของประเทศไทยที่ศิริราชพยาบาล โรงเรียนแพทย์แห่งอื่น ๆ ก็ได้ ถือกำเนิดก่อตั้งขึ้นมาเป็นลำดับ จนถึงปัจจุบันในประเทศไทยมีโรงเรียนแพทย์ 10 แห่ง จำนวน 9 แห่งเป็นโรงเรียนแพทย์ของรัฐ และอีก 1 แห่งเป็นของเอกชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2533 นับเป็นคณะแพทยศาสตร์ แห่งที่ 10 ของประเทศ และเป็นคณะแพทยศาสตร์ของรัฐแห่งที่ 9 (ทองจันทร์ หงส์ลดาธมภ์. 2536 : 60)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ จึงได้จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ขึ้น โดยมีเป้าหมาย

หลักในการผลิตบัณฑิตแพทย์ เพื่อสนองความต้องการแพทย์ในส่วนภูมิภาคที่ยังขาดแคลนอยู่มาก (อารี วัลยะเสวี.2539 : 7) ระบบการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการตามแนวคิดใหม่ของกลยุทธิ์ในด้านการเรียนการสอน คือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based learning) และการใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning) ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับอิทธิพลจากผลการประชุม อบรมแพทยศาสตรศึกษาแห่งชาติ และจากปณิธานขององค์การอนามัยโลก เรื่องสุขภาพดีถ้วนหน้าในปี 2543 (อารี วัลยะเสวี. 2540 : 19-23) ด้วยแนวคิดดังกล่าว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้กำหนดปรัชญาและความมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตแพทย์ที่มีความรู้ ความสามารถที่จะออกไปปฏิบัติงานได้ในทุกชุมชนต่าง ๆ ของประเทศไทย ในฐานะแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป อันนำมาซึ่งการช่วยแก้ไขปัญหการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ได้ส่วนหนึ่ง และในขณะเดียวกันการเรียนการสอนมุ่งสร้างทักษะและเจตคติที่ทำให้แพทย์ที่ผ่านหลักสูตรนี้ สามารถใช้ความคิดในการแก้ปัญหาสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน มีความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ กระตือรือร้นต่อการแสวงหาความรู้ใหม่ ด้วยตนเองตลอดเวลา และมีความเข้าใจมนุษย์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนเข้าใจชุมชน สังคมที่มนุษย์อาศัยร่วมกัน (ทองจันทร์ หงส์ลดาภิรมย์. 2536 : 60)

นอกจากนั้นการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยังเป็นการตอบสนองนโยบายและมาตรการในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฯ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)ของรัฐบาลที่กำหนดให้เร่งรัดการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ขาดแคลนให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของประเทศ ด้วยการใช้อนุมัติการจัดทำแผนการผลิตและการใช้บัณฑิตของประเทศให้เป็นปัจจุบัน และจัดสรรงบประมาณเพื่อเร่งรัดการผลิตบัณฑิตให้เพียงพอ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538 : 223) โดยการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในการผลิตบัณฑิตแพทย์ที่รัฐให้การสนับสนุนเป็นเงินสามแสนบาทต่อหัวต่อปี (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2541 ข: 22) แผนการรับนักศึกษา เพื่อการผลิตบัณฑิตแพทย์ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันกำหนดรับนักศึกษาจากกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ โครงการปกติ เริ่มรับตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 ปีละ 30 คน โครงการเร่งรัดผลิตกำลังคนในสาขาขาดแคลนตามมติคณะรัฐมนตรี เริ่มรับตั้งแต่ปีการศึกษา 2536-2541 ปีละ 30 คน โครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท เริ่มรับตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ปีละ 30 คน และตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป จะเริ่มรับนักศึกษาที่สอบโดยทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน โดยรับแทนกลุ่มนักศึกษาที่มาจากโครงการเร่งรัดผลิตกำลังคนในสาขาขาดแคลนตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งสิ้นสุดในปีการศึกษา 2541 รวมแผนการรับนักศึกษาและผลิตบัณฑิตแพทย์

ปีละ 60 คน จนถึงปีการศึกษา 2543 และตั้งแต่ปีการศึกษา 2544-2549 เป็นต้นไป แผนการผลิตบัณฑิตแพทย์ เพิ่มเป็นปีละ 90 คน (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540 ข : 3)

การที่จะผลิตบัณฑิตแพทย์ออกไปปฏิบัติงานได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ไม่เป็นการสูญเสียงบประมาณรายจ่ายที่รัฐให้การสนับสนุนและเกิดความสูญเสียทางการศึกษา ในการจัดการศึกษาผู้บริหาร อาจารย์ หรือผู้เกี่ยวข้อง ควรคำนึงถึงองค์ประกอบในด้านต่างๆ ด้วย ซึ่งอะนาสตาสี (Anastasi, 1961 : 141 - 142) กล่าวว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่สององค์ประกอบคือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual factors) กับองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-intellectual factors) สอดคล้องกับ กมล สดุดประเสริฐ (2520 : 32-35) ที่ได้อธิบายว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพทางการศึกษาอาจแบ่งได้ 2 ประการคือ องค์ประกอบที่มาจากผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เช่น พ่อ แม่ สภาพเศรษฐกิจและสังคม ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน และองค์ประกอบที่มาจากการบริหารการเรียนของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการประเมินคุณภาพทางการศึกษา จึงอาจประเมินได้จากความสำเร็จในการเรียน หรือจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่ง บลูม (Bloom, 1976 : 68-69) ได้กล่าวว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่บ่งชี้คุณภาพของผู้เรียน นักจิตวิทยาและนักศึกษา จึงได้ให้ความสนใจและพยายามศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อหาทางปรับปรุงและแก้ไขให้เกิดสภาพที่เอื้ออำนวยต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน อย่างดีที่สุด ดังการศึกษา ของแมดดอกซ์ (Maddox, 1963 : 9) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางเชาวน์ปัญญาและความสามารถทางสมองร้อยละ 50 - 60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพร้อยละ 30 - 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ อีกร้อยละ 10 - 15 นอกจากนั้นการศึกษาของจันท์ ดิยะวงศ์ (2528 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ข้อค้นพบที่สำคัญคือ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ได้แก่ ความรู้เดิม สติปัญญา นิสัยในการเรียน คุณวุฒิบิดาและความถนัดเชิงเหตุผล รวมทั้งการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2529 : 300-310) ก็ได้พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคมของนิสิตเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิต และการศึกษาของ อรรถกร วีระกะลัส (2523 : 90 - 93) ก็พบว่ารายได้ของครอบครัวและการศึกษาของบิดามารดาเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

เคลาส์ไมเออร์ (Klausmeir, 1961 : 28-29) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นตัวกำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน คุณลักษณะทางกายภาพ และคุณลักษณะของผู้เรียน และพบว่าคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดในการที่จะ อธิบายถึงประสิทธิผลทางการเรียน ซึ่งองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของผู้เรียนนี้ประกอบด้วย ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถด้านสติปัญญา ด้านความรู้ความคิด รวมทั้งพื้นฐานความรู้เดิม และความพร้อมทางกายภาพ ซึ่งได้แก่ ความสามารถทางด้านทักษะ รวมทั้งสุขภาพ สดุดท้าย เป็นความพร้อมด้านคุณลักษณะทางด้านจิตใจ ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ทศนคติ ค่านิยม และ บุคลิกภาพ รวมทั้งเพศ อายุ ภูมิหลังทางครอบครัว และสังคม และจากการศึกษาของคาร์เตอร์ (Carter 1961. : 51-56) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบนิสัยและทัศนคติทางการเรียนระหว่างผู้เรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ พบว่า ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติ ทางการเรียนดีกว่าผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ โครงการปกติ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนถึงปีการศึกษา 2541 รับนักศึกษาเข้าศึกษา เป็นรุ่นที่ 8 รวมจำนวน นักศึกษาแรกเข้าตั้งแต่รุ่น 1 ถึงรุ่น 8 จำนวน 393 คน และจากโครงการร่วมผลิตแพทย์ เพิ่มเพื่อ ขาวชนบท กับกระทรวงสาธารณสุขอีก 3 รุ่น จำนวน 77 คน รวมนักศึกษาแรกเข้าจนถึง ปีการศึกษา 2541 มีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 470 คน มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปปฏิบัติงาน ใช้ทุนแล้ว จำนวน 3 รุ่น รวม 92 คน อย่างไรก็ตามจากสถิติสรุปผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ธรรมศาสตร์ในรุ่นต่าง ๆ ที่ผ่านมามีปัญหาเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาแพทย์ โครงการปกติ และโครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อขาวชนบท คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541 ก : ไม่มีเลขหน้า)

นักศึกษาแพทย์ โครงการปกติ

รุ่น	จำนวนนักศึกษา	จบการศึกษา	จบล่าช้า	ลาออกกลางคัน
	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)
1	27	24	1	2
2	26	21	5	-
3	53	41	11	1
4	62	กำลังเรียนซ้ำคาดว่าจะจบล่าช้าไม่น้อยกว่า 12	-	-
5	61	กำลังเรียนซ้ำคาดว่าจะจบล่าช้าไม่น้อยกว่า 18	1	-

รุ่น	จำนวนนักศึกษา	จบการศึกษา	จบล่าช้า	ลาออกกลางคัน
		ตามกำหนดเวลา		

	(คน)	(คน)	(คน)	(คน)
6	54	กำลังเรียนซ้ำคาดว่าจะจบล่าช้าไม่น้อยกว่า 3	3	-
7	57	กำลังเรียนซ้ำคาดว่าจะจบล่าช้าไม่น้อยกว่า 5	5	2
8	53	กำลังศึกษาในชั้นปีแรกยังไม่มีผลการประเมินผล		-

นักศึกษาแพทย์ โครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท

1	28	กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 คาดว่าจะจบล่าช้าไม่น้อยกว่า 5	-
---	----	---	---

จากผลสรุปการเรียนของนักศึกษาแพทย์ธรรมศาสตร์ จนถึงปีการศึกษา 2540 ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าจำนวนนักศึกษาที่ลาออกกลางคัน และจำนวนนักศึกษาที่คาดว่าจะจบล่าช้าเกินเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีอัตราที่สูงขึ้น การที่มีนักศึกษาลาออกกลางคัน สอบตก และจบการศึกษาล่าช้าเหล่านี้ ทำให้คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประสบปัญหาเกี่ยวกับการที่นักศึกษาแพทย์ไม่สามารถออกไปปฏิบัติงานใช้ทุนได้ภายในเวลาที่กำหนด ไม่เป็นไปตามแผนการผลิตบัณฑิตที่กำหนดไว้ และยังทำให้เกิดความสูญเปล่าของงบประมาณในการผลิตบัณฑิตอีกด้วย สิ่งต่างๆ เหล่านี้ มีอิทธิพลมาจากองค์ประกอบต่างๆ หลายประการ ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์รองคณบดีฝ่ายการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ (วัลลภ สัตยาศัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2541) เกี่ยวกับปัญหาการสำเร็จการศึกษาล่าช้าและการลาออกกลางคันของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ นอกเหนือจากความสามารถทางด้านสติปัญญาแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยที่อยู่รอบตัวนักศึกษาทั้งด้านชีวิตสังคมของผู้เรียน และด้านสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งในกรณีของนักศึกษาแพทย์ธรรมศาสตร์ ควรทำการศึกษาเพื่อจะหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขให้เกิดสภาพที่เอื้ออำนวยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาต่อไป และจากการสัมภาษณ์หัวหน้าสถานวิทยาศาสตร์ฟรีคลินิก (นุชสิริ เลิศวุฒิโสภณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานวิทยาศาสตร์ฟรีคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2541) ก็ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมจากการสังเกตการเรียนของนักศึกษาแพทย์ พบว่า นักศึกษาไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาวิชาขาดความรู้พื้นฐานเดิมที่ดีและนักศึกษายังมีปัญหาในการปรับตัวทางการเรียนที่ยังคงยึดติดกับการเรียนรูปแบบเก่าที่เคยศึกษามาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

จากการศึกษาและการสัมภาษณ์ข้างต้น จะเห็นว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากปัจจัยทางด้านสติปัญญาแล้ว ยังเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ทั้งด้านชีวสังคมของผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ลักษณะเฉพาะตัวหรือผลจากการกระทำของนักศึกษาแพทย์ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงสนใจศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาจะได้พิจารณาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้การช่วยเหลือนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการเรียน อันจะช่วยลดความสูญเปล่าทางการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพของประเทศต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. ศึกษาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะช่วยให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาแพทย์ได้ปรับปรุงตนเอง ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ อาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง มีความเข้าใจนักศึกษาดีขึ้น และสามารถจัดเตรียมโครงการแก้ปัญหาและบริการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมต่อไป ซึ่งจะยังผลให้นักศึกษาแพทย์มีโอกาสประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และจะเป็นผลดีแก่ประเทศชาติโดยส่วนรวม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 รวมจำนวน 60 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ ประกอบด้วย

2.1.1.1 ความกดดันทางการเรียน

2.1.1.2 รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

2.1.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ประกอบด้วย

2.1.2.1 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2.1.2.2 ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

2.1.2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ประกอบด้วย

2.2.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นปริคlinik

2.2.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก

2.2.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ปัจจัยที่มีส่วนส่งเสริมความสามารถในการเรียนหรือที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ในวิจัยนี้ ประกอบด้วยปัจจัย 2 ด้าน คือ

1.1 ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวหรือสภาพภาพที่สัมพันธ์กับนักศึกษาแพทย์ ได้แก่

1.1.1 ความกดดันทางการเรียน หมายถึง สมรรถวิสัยของนักศึกษาแพทย์ในการเรียน ซึ่งในวิจัยนี้วัดจากการทดสอบความกดดันทางการเรียน ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งของการสอบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาใน ปีการศึกษา 2537 ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ธรรมชาติ โดยใช้แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนด้วยแบบทดสอบ 3 ชุดย่อย ได้แก่ แบบทดสอบความจำ แบบทดสอบมิติสัมพันธ์ และแบบทดสอบเหตุผล

1.1.2 รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง หมายถึง เงินเดือนหรือรายได้ของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาแพทย์ที่ได้รับต่อเดือน โดยให้นักศึกษาระบุในการตอบแบบสอบถามว่าผู้ปกครองมีรายได้เท่าใดต่อเดือน แล้วผู้วิจัยจึงนำข้อมูลนั้น มาแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป ระดับปานกลาง ระหว่าง 10,000-19,999 บาท และระดับต่ำ ต่ำกว่า 10,000 บาท

1.1.3 นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาแพทย์กระทำเป็นประจำในการเรียน ในการวิจัยนี้ได้แก่ การวางแผนการเรียน การตั้งใจเรียนและเอาใจใส่ในการเรียน การแบ่ง เวลาในการเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย และการทบทวนบทเรียน

1.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ตามการรับรู้ของนักศึกษาแพทย์ ประกอบด้วย

1.2.1 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ หมายถึง การแสดงออกของอาจารย์ในการสอนโดยมีความตั้งใจในการสอน การเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและซักถาม การให้สื่อประกอบการสอนของอาจารย์ วิธีการสอนที่น่าสนใจ และการสอนครอบคลุมเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร

1.2.2 ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน หมายถึง สัมพันธภาพของนักศึกษาแพทย์และเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาส่งกัน และกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

1.2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นักศึกษาแพทย์ได้มีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นประเพณีของนักศึกษา กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมด้าน ศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade point average) ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่ 1 จนถึงภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2541 ประกอบด้วย

2.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของรายวิชาต่าง ๆ ที่ศึกษาในชั้นพรีคลินิก

2.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของรายวิชาต่าง ๆ ที่ศึกษาในชั้นคลินิก

2.3 คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ที่เป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของทุกวิชาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ของชั้นปีที่ 1 จนถึงภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2541

3. นักศึกษาแพทย์ ในวิจัยนี้ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2533 (หลักสูตรแพทย์ 5 ปี) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยด้านชีวิตสังคม ได้แก่ ความกดดันทางการเรียน รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง และนิสัยในการเรียนของนักศึกษาแพทย์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนและการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ และสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
และนำเสนอตามลำดับสาระดังนี้

1. คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 - 1.1 ประวัติความเป็นมา และความมุ่งหมายของหลักสูตร
 - 1.2 ลักษณะทั่วไปของหลักสูตร
 - 1.3 โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร
 - 1.4 ลักษณะและคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา
 - 1.5 วิธีการคัดเลือกนักศึกษาแพทย์และระยะเวลาการศึกษา
2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.1 ปัจจัยด้านชีวสังคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดตั้งขึ้นเพื่อการดำเนินการเรียนการสอน
วิชาชีพการแพทย์โดยมุ่งเน้นเนื้อหาวิชาทางด้านเวชศาสตร์ สังคม พฤติกรรมของมนุษย์ และ
สิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวเหตุสำคัญของโรคและความเสื่อมโทรมของสุขภาพของประชาชน หลักสูตร
มุ่งเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยให้นักศึกษารู้จักคิดแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ วิจัยปัญหา
สุขภาพรอบตัว ตลอดจนจะให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝน อบรม กล่อมเกลาให้มีเจตคติและค่านิยมที่ดี
รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมของแพทย์และของพลเมืองดี (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 ค : 103)

ประวัติความเป็นมา

แนวความคิดที่จะจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เริ่มตั้งแต่ปี
พ.ศ. 2528 ซึ่งขณะนั้นศาสตราจารย์ คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี เป็นอธิการบดี มีโครงการที่จะจัด
ตั้งในรูปโครงการเลี้ยงตนเอง อย่างไรก็ตามการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์สำเร็จ ได้มีการสานต่อ
การดำเนินโครงการในขณะที ศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม เป็นอธิการบดี

ในปี พ.ศ.2531 โดยได้ปรับปรุงแนวการจัดตั้งให้เป็นคณะแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่รัฐบาลให้การสนับสนุน โดยต่อมาสมาคมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้อนุมัติโครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ที่ปรับปรุงใหม่ในเดือนสิงหาคม 2531 การจัดตั้งได้ดำเนินการผ่านขั้นตอนต่างๆ จนได้รับการอนุมัติในหลักการจัดตั้งจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2533 และได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2533 นับเป็นคณะแพทยศาสตร์แห่งที่ 9 ในมหาวิทยาลัยของรัฐ หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิตของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะมุ่งที่การผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ที่จะไปปฏิบัติงานได้ในชุมชนต่างๆ ของประเทศไทย และในขณะเดียวกันหลักสูตรจะพัฒนาทักษะ และเจตคติที่ทำให้แพทย์ที่สำเร็จจากหลักสูตรนี้สามารถใช้ความคิดในการแก้ไขปัญหาสุขภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน มีความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะองค์รวม (Holistic approach) และกระตือรือร้นต่อการแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลา(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540 ค : 103-104)

ความมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540 ค : 104-105)

1. หลักสูตรจะเน้นที่การให้บริการสุขภาพ (Health care) ทุกชนิด ได้แก่ การรักษา การป้องกัน การส่งเสริม และการฟื้นฟูสุขภาพ ให้กับบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยบัณฑิตแพทย์จะต้องตระหนักว่าพฤติกรรมของมนุษย์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงเป็นต้นเหตุสำคัญของโรคและสุขภาพที่เสื่อม มิใช่เพียงเชื้อโรคหรือการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายเท่านั้น การเรียนการสอนในหลักสูตรจะช่วยให้นักศึกษาแพทย์คิดและค้นพบเนื้อหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของนักศึกษา หลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ไปตามทางของตน อาจารย์จะพยายามชี้แนวทางการเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียน และท้าทายให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าที่จะบอกความรู้ให้ อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องในหลักสูตรทุกคนจะพยายามสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ โดยร่วมการอภิปราย วิเคราะห์ วิวิจารณ์ กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษารู้จักคิดค้นวิธีเรียนและเรียนเนื้อหาความรู้ด้วยตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งการศึกษาในคณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการอบรมปณิธานให้รู้จักศึกษาด้วยตนเอง อันเป็นนิสัยของแพทย์ตลอดไป

2. หลักสูตรจะช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจลักษณะของการวิจัย เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ และจะช่วยให้ นักศึกษามีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนผู้ร่วมงานและผู้ป่วยความสามารถในการบริหารจัดการการให้บริการสาธารณสุข เป็นทักษะหนึ่งที่แพทย์จำเป็นต้องมี หลักสูตรนี้จะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้และปฏิบัติจริงในเรื่องการจัดการตลอดเวลาของหลักสูตร แพทย์ทุกคนเมื่อจบการศึกษาแล้ว จะต้องไปทำงานให้ทุนให้กับรัฐบาล 3 ปี ซึ่งส่วนมากจะถูกส่งไปทำงานในท้องที่ชนบท หลักสูตรนี้จึงจัดขึ้นเพื่อผลิตแพทย์พื้นฐานที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จะไปปฏิบัติงานได้ในทุกชุมชนของประเทศ มีความรู้ความสามารถ และทักษะพื้นฐานพอเพียงที่จะศึกษาต่อเป็นแพทย์เฉพาะทางได้เมื่อต้องการ

ลักษณะทั่วไปของหลักสูตร

หลักสูตรการผลิตแพทย์เพื่อให้บรรลุปรัชญาและความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องเป็นหลักสูตรที่นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ของแพทยศาสตรศึกษามาใช้ ซึ่งจะมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540 ค: 105-106)

1. หลักสูตรปีที่ 1 วิชาพื้นฐานทั่วไปและวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ จำนวน 38 หน่วยกิต และวิชาเลือกเสรี จำนวน 3 หน่วยกิต รวมทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 41 หน่วยกิต
2. หลักสูตรตั้งแต่ปีที่ 2 ถึงปีที่ 6 วิชาเฉพาะด้าน จำนวน 222 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาพื้นฐานเฉพาะแพทย์ 88 หน่วยกิต วิชาเอก 128 หน่วยกิต และวิชาเลือก 6 หน่วยกิต หลักสูตรตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่ 6 จะเป็นหลักสูตรบูรณาการ (Integration) ของเนื้อหาวิชาการแพทย์ พื้นฐานและทางคลินิกพร้อมกับมีบูรณาการระหว่างเนื้อหาวิชาการด้านชีววิทยา พฤติกรรมมนุษย์ และสังคมร่วมไปด้วยอย่างต่อเนื่อง
3. หลักสูตรจะเน้นการศึกษาที่ชุมชน (Community-based) ของประเทศและจัดให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาปัญหาสาธารณสุขที่สถานบริการสาธารณสุขของรัฐทั้งสามระดับ ได้แก่ ระดับบริการหมู่บ้านและโรงพยาบาลชุมชน ระดับโรงพยาบาลทั่วไป และระดับโรงพยาบาลศูนย์
4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของหลักสูตรจะจัดโดยใช้วิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based learning) ปัญหาที่นำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้จะใช้ปัญหาจริงทางการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศทุกระดับ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับการแก้ปัญหาของรัฐ
5. หลักสูตรจะจัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและกำกับตนเอง

ในการศึกษา (Self-directed learning) โดยจัดหาศูนย์บริการวิชาการ (Learning resource center) ที่สมบูรณ์ด้วยตำรา วารสาร และสื่อการสอนประเภทต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพไว้สำหรับการศึกษด้วยตนเองของนักศึกษา

6. การเรียนการสอนจะเรียนเป็นกลุ่มย่อย ประมาณกลุ่มละ 6-8 คน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้ซักถาม อภิปรายในการเรียนรู้ให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนทักษะทางการคิดแก้ปัญหา

7. การเรียนการสอนจะสอดแทรก แนวคิดเชิงคุณธรรม จริยธรรม และจริยศาสตร์ของแพทย์ไว้อย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร

8. การวัดและการประเมินผลจะเน้นที่การวัดและการประเมินผลเนื้อหา ความรู้ ควบคู่ไปกับการวัดและการประเมินผลกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ของนักศึกษา

โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 ค : 106)

หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2541 มีโครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 263 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1. วิชาพื้นฐานทั่วไปและวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์	
และคณิตศาสตร์	38 หน่วยกิต
2. วิชาเฉพาะด้าน	222 หน่วยกิต
2.1 วิชาพื้นฐานเฉพาะแพทย์	88 หน่วยกิต
2.2 วิชาเอก	128 หน่วยกิต
2.3 วิชาเลือก	6 หน่วยกิต
3. วิชาเลือกเสรี	3 หน่วยกิต

ลักษณะและคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

ผู้มีสิทธิสมัครเข้าเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรนี้จะต้องมีลักษณะและคุณสมบัติ ดังนี้

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 ค : 106-107)

กลุ่มที่ 1 โครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท เป็นผู้ผ่านการสอบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และสอบผ่านการคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัยให้เข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ หรือผู้ที่สอบผ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และสอบผ่านการคัดเลือกจากกรรมการคัดเลือกนักศึกษาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีอายุไม่เกิน 25 ปี ในวันสมัครคัดเลือก

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าหรือกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต และจะต้องศึกษาวิชาพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาแล้วไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และมีผลการเรียนอยู่ในค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50 ซึ่งจะได้รับยกเว้นไม่ต้องศึกษาวิชาในชั้นปีที่ 1 ทั้งหมดจำนวน 41 หน่วยกิต โดยมีอายุไม่เกิน 30 ปีในวันสมัครคัดเลือก

วิธีการคัดเลือกนักศึกษาแพทย์

การคัดเลือกนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย และ/หรือให้เป็นไปตามวิธีการที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้กำหนด โดยมีคณะกรรมการคัดเลือกนักศึกษาแพทยศาสตร์ ซึ่งแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้ตัดสินชี้ขาด (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 ค : 107)

ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาสำหรับการศึกษาด้านหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต 5 ปี และ 6 ปี กำหนดให้ดังนี้ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 ค : 107)

5 ปี (10 ภาคการศึกษา) สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีและสอบได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต โดยยกเว้น ระยะเวลาการศึกษาในชั้นปีที่ 1 และ 6 ปี (12 ภาคการศึกษา) สำหรับผู้ที่สอบผ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับการเรียกชั้นปีที่ศึกษาของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นักศึกษารุ่น 1 ถึง รุ่น 5 ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2534-2538 จะศึกษาในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2533 (หลักสูตรแพทย์ 5 ปี) คือ ปีที่ 1 ถึงปีที่ 5 และนักศึกษาตั้งแต่ รุ่น 6 ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2539 เป็นต้นไป จะศึกษาในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2540 และ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2541 (หลักสูตรแพทย์ 6 ปี) คือ ปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ดังที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษากลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพรสคอตท์ (Prescott. 1961 : 14-46) ผู้อำนวยการสถาบันค้นคว้าเรื่องเด็กแห่งมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไว้ 6 ประการดังนี้ (1) องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโต

ของร่างกาย สุขภาพ ข้อบกพร่องและลักษณะท่าทางของร่างกาย (2) องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว (3) องค์ประกอบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมและฐานะทางบ้าน (4) องค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกัน (5) องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติและแรงจูงใจ และ (6) องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์ เพรสคอตท์ได้กล่าวว่า องค์ประกอบทั้ง 6 ด้านนี้ โดยธรรมชาติแล้วบางองค์ประกอบเป็นสิ่งที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่บางองค์ประกอบเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนแตกต่างกันไป โดยองค์ประกอบด้านหนึ่งอาจจะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนคนหนึ่ง แต่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกคนหนึ่งได้ และนอกจากนั้นยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่าองค์ประกอบใดมีความสำคัญมากกว่ากัน ส่วน เบนเนตต์ (Benett, 1952 : 35) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า สถาบันอุดมศึกษาควรได้ส่งเสริมให้นักศึกษารักใคร่กันฉันท์เพื่อน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเอง และเมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อไป สำหรับอนาสตาซี (Anastasi, 1961 : 141-142) ได้กล่าวว่า การที่นักศึกษาจะเรียนสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่สององค์ประกอบคือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา (Intellectual factors) กับองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา (Non-intellectual factors) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน นอกจากนี้ยังมีผู้วิจัยหลายคนได้พบว่าการที่นักศึกษาแต่ละคนสอบได้คะแนนแตกต่างกันนั้น เนื่องมาจากองค์ประกอบหลายประการ โดยเฉพาะองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบทางด้านนี้จะมีผลทำให้ผู้มีสติปัญญาเท่ากัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันออกไป

ในปี ค.ศ. 1971 แอสติน (Astin, 1971 : 3-20) ได้ศึกษาการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการลาออกกลางคันของนักศึกษา โดยได้ทำการวิจัยกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาจากสถาบันระดับวิทยาลัย 2 ปี และ 4 ปี ในประเทศสหรัฐอเมริกา รวม 180 สถาบัน จำนวน 36,581 คน ตัวแปรที่สำคัญคือ เพศ คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พื้นฐานทางเศรษฐกิจ เผ่าพันธุ์ ศาสนา ประเภทของโรงเรียนในระดับมัธยมปลาย ทิศนคติต่อตนเอง ความสนใจในการเรียน และการวางแผนในอนาคต ผลของ

การศึกษา สรุปได้ดังต่อไปนี้ (1) นักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนสูงกว่านักศึกษาชาย โดยเฉพาะในชั้นปีที่ 1 แต่นักศึกษาหญิงมีแนวโน้มที่จะออกกลางคันมากกว่านักศึกษาชาย (2) คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถทำนายคะแนนเฉลี่ยในปีที่ 1 ได้สูงสุด (3) คะแนนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะสามารถทำนายการเลิกเรียนหรือการลาออกกลางคัน หลังจากที่นักศึกษาเรียนสูงกว่าปีที่ 1 ไปแล้วได้น้อย (4) ในกรณีที่นักศึกษาออกกลางคัน หลังจากการเรียนผ่านปีที่ 1 ไปแล้ว จะมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่ไม่ใช่สถิติปัญญามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่ง แอสตินได้อธิบายว่า การที่นักศึกษาต้องออกกลางคันนั้น สามารถแก้ไขได้โดยพิจารณาจากข้อมูลต่างๆ เช่น พื้นฐานทางครอบครัว เผ่าพันธุ์ ศาสนา การวางแผนในอนาคต ทักษะชีวิตที่มีต่อตนเอง การเล็งเห็นหรือการให้คุณค่ากับการเรียน (5) นักศึกษาที่มีอายุเกินกว่าเกณฑ์ มีความสนใจเบื้องต้น น้อย หรือ สนใจที่จะแต่งงาน สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (6) นักศึกษาที่ได้คะแนนคาบเส้นจะรู้สึกท้อใจ ไม่อยากเรียน และไม่มีแรงจูงใจที่จะเรียน (7) นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เช่น เห็นว่าตัวเองมีความสามารถทางวิชาการอย่างดีและมีแรงจูงใจอย่างมากต่อการมุ่งสำเร็จ เหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (8) นักศึกษาที่มีผู้ปกครองด้อยทางการศึกษา และด้อยทางด้านเศรษฐกิจ มีแนวโน้มที่จะได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า และออกกลางคันมากกว่า ซึ่งแอสตินได้ให้ข้อคิดว่า การที่นักศึกษามีผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง จะได้คะแนนเฉลี่ยสูงนั้นอาจเป็น เพราะแรงผลักดันจากตัวนักศึกษาเอง หรืออาจมุ่งความสำเร็จสูงตามผู้ปกครอง (9) นักศึกษาผิวขาวจะได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาผิวดำ และ นักศึกษาอียิปต์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาเชื้อชาติอื่น ๆ

ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จิวรรณ หลิมวัฒนา (2531:บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านและด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2531 จำนวน 391 คน ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ที่เป็นอิทธิพลทางตรงเชิงนิมานคือ เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มส่งผลสูงสุด (0.40) รองลงมาคือ ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ (0.16) ความรู้เดิม (0.14) นิสัยในการเรียน (0.14) และความสัมพันธ์ในครอบครัว (0.10) ตามลำดับ

ต่อมาในปี พ.ศ.2532 สุพัตรา วิจิตรโสภณ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี ในปีการศึกษา 2530 จำนวน 510 คน ผลการศึกษาพบว่า (1) นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านการปรับตัวต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักศึกษาที่มีองค์ประกอบด้านการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่างกัน (4) องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.2762 (5) องค์ประกอบด้านการปรับตัวของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.1495 และ (6) องค์ประกอบด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

นอกจากนี้ ศรีระพร จันทโนทก (2538:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอีสต์แฮมป์ตัน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,774 คน เป็นนักศึกษาชาย 867 คน และนักศึกษานหญิง 907 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า ตัวแปรนิสัยในการเรียน ด้านทบทวนบทเรียน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรนิสัยในการเรียน (โดยรวม) เพศ ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัย และสายวิชาที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรนิสัยในการเรียนด้านการทำการบ้าน นิสัยในการเรียนด้านการวางแผนในการเรียน สายวิชาที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ตัวแปรด้านการเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นจะเห็นว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนักศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาหรือระดับอุดมศึกษาก็ตาม การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา จะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มที่หรือไม่นั้น มิได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเท่านั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันตัวนักศึกษาทั้งปัจจัยด้านสติปัญญา และปัจจัยด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาด้วย

ปัจจัยด้านที่ว่ล่งคมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความถนัดทางการเรียน

อาจกล่าวได้ว่าสมองของมนุษย์เป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่สุดในจักรวาลเป็นองค์ประกอบสำคัญ

ที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์อื่นทั้งปวง โดยจัดว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ ความสามารถ ทางสมองของมนุษย์ทำให้มนุษย์พัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างมากมายมหาศาล เอาชนะชีวิตจำกัดต่าง ๆ ทำให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาและปรับชีวิตให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ มนุษย์แต่ละบุคคลมีความสามารถแตกต่างกัน และแต่ละบุคคลยังมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ไม่เท่าเทียมกันด้วย บางคนอาจมีความสามารถทางสมองสูงในด้านเดียว ส่วนด้านอื่น ๆ ด้อยกว่ามาก บางคนอาจมีความสามารถทางสมองสูงมากกว่า 1 ด้าน แต่จะมีจำนวนน้อยที่มีความสามารถสูงในหลาย ๆ ด้าน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างบุคคลในแต่ละด้านแล้วจะพบว่ามีความสามารถเด่นด้อยแตกต่างกันไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2526 : 1)

นักจิตวิทยาและนักวัดผล ได้ให้ความหมายของ "ความถนัด" (Aptitude) แตกต่างกันไปหลายแนว ดังนี้ ความถนัดคือ สมรรถวิสัยของบุคคลที่จะเรียนรู้ (Ahmann and Glock. 1968 : 16) เป็นผลรวมของคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จะชี้ให้เห็นสมรรถวิสัยของแต่ละคน ในการที่จะได้มาซึ่งความรู้ ทักษะ หรือการตอบสนอง เช่น ความสามารถทางด้านภาษา ด้านดนตรี ด้านจักรกล แบบทดสอบวัดความถนัดจึงออกแบบเพื่อวัดศักยภาพของความสามารถในกิจกรรมเฉพาะภายในพิสัยที่จำกัด (Freeman. 1966 : 431) นอกจากนี้ ขวาล แพรัตกุล (2513 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความถนัดหมายถึง สมรรถวิสัย และทิศทางแห่งความองอาจของสมอง หรืออีกนัยหนึ่งหมายถึง ขีดระดับความสามารถขั้นสูงสุดของบุคคลที่อาจมีได้ต่อการเรียนรู้ และการฝึกฝนในวิทยาการและทักษะต่าง ๆ ถ้าหากได้รับการสอน การฝึกและประสบการณ์ที่เหมาะสม ถ้าจะขยายความหมายนี้ให้กว้างตามความเข้าใจของบุคคลทั่ว ๆ ไปแล้ว ความถนัดมีส่วนคล้าย ๆ กับความฉลาดของแต่ละบุคคล ซึ่งถ้าจะเปรียบกับรถยนต์ ความถนัดก็เปรียบได้กับกำลังสูงสุดของเครื่องยนต์ (สมอง) ที่จะสามารถพาให้รถ (บุคคล) วิ่งไปได้ไกลที่สุดเท่าใด ซึ่งจากตัวอย่างนี้ ระยะทางที่รถนั้นวิ่งได้ จะขึ้นอยู่กับความจุของถังน้ำมัน จำนวนแรงม้าของเครื่องยนต์ร่วมกับสภาพของถนน และปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการประกอบกัน นอกจากนี้ ขวาล แพรัตกุล (2513 : 2-14) ยังได้วิเคราะห์ความหมายของความถนัดออกได้เป็น 5 ประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. ความถนัดไม่หมายถึงความรู้ คือ ไม่ต้องการวัดว่าบุคคลสามารถระลึกสิ่งที่เคยมีประสบการณ์ได้มากน้อยเพียงใด แต่ต้องการจะวัดว่านักเรียนสามารถนำความรู้ และหลักวิชาต่าง ๆ ตามที่เรียนมาแล้วไปแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ที่มีรูปแบบแปลกกว่าเดิม แต่มีความง่าย และเนื้อหาคล้ายของเดิมได้มากน้อยเพียงใด คือ สามารถเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยความรู้ต่าง ๆ ขยายความรู้ วิเคราะห์ปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อนได้เพียงใด

2. ความถนัดไม่หมายถึงความเร็ว ความถนัดจะถือเอาระดับความยากของงานเป็นหลักในการพิจารณา คือ ถ้าใครสามารถทำงานที่ยากซับซ้อนได้ถูกต้องมากก็เรียกว่าเป็นคนฉลาดมาก เป็นคนมีปัญญามาก

3. ความถนัดไม่หมายถึงกรรมพันธุ์ นั่นคือไม่จำเป็นว่าลูกจะต้องเก่งและถนัดตามพ่อแม่ บุคคลบางคนสามารถประกอบอาชีพดำเนินรอยตามพ่อแม่ได้ดี เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้าได้ดีเหมือนกับพ่อนั้น อาจเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม การอบรม การฝึกฝน กรรมพันธุ์มีผลต่อทางกาย แต่ไม่รับรองเรื่องการส่งผลต่อทางสติปัญญา ซึ่งจะมีอิทธิพลจากการฝึกฝนสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์

4. ความถนัดไม่หมายถึงสมรรถภาพชนิดเดียว สมรรถภาพของมนุษย์ประกอบด้วยความสามารถหลาย ๆ ชนิด โดยแต่ละชนิดก็มีสัดส่วนของความสามารถแตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ด้วยสถิติที่เรียกว่า การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor analysis) ก็ได้พิสูจน์ว่ามีสมรรถภาพเฉพาะหรือตัวประกอบเฉพาะหลายชนิด แตกต่างกันไป เช่น สมรรถภาพทางภาษา ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเก่งด้านการอ่าน การเขียนหรือสมรรถภาพด้านตัวเลขจะช่วยให้มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

5. ความถนัดไม่หมายถึง พรหมลิขิต มนุษย์สามารถที่จะยืดหยุ่น หล้อหลอม ปรับปรุงแก้ไขได้ ทั้งนี้สังเกตได้จากความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม อุปนิสัย ฯลฯ เมื่อยังเป็นเด็กกับเมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้ว

แบบทดสอบวัดความถนัดแตกต่างกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ กล่าวคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองในด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง สำหรับในโรงเรียนมักมุ่งที่จะวัดความสำเร็จในเชิงวิชาการของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ (ชวาล แพรัตกุล. 2518: 112) ส่วนแบบทดสอบวัดความถนัดทำหน้าที่วัดนิสัย และทิศทางแห่งความงอกงามของสมอง เป็นความพยายามที่จะคาดคะเน หรือพยากรณ์ล่วงหน้า โดยอาศัยข้อเท็จจริงในปัจจุบันเป็นรากฐาน ความแตกต่างของแบบทดสอบทั้ง 2 ประเภทนี้ เชนชัดอยู่ที่จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ กล่าวคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ต้องการวัดว่า ขณะนี้ผู้เรียนรู้มาแล้วเท่าใด เจริญงอกงามขึ้นเท่าใด ส่วนความถนัดจะทำนายว่า ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้อะไรได้อีกต่อไปได้ไกลเท่าไรถ้าได้รับการฝึกฝนที่เหมาะสม นอกจากนั้นเนื้อหาของคำถามของแบบทดสอบทั้ง 2 ประเภท จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่เหมือนกัน (ชวาล แพรัตกุล. 2518: 116)

วิญญา วิศาลาภรณ์ (2522: 3-4) ได้กล่าวถึง ความแตกต่างระหว่างแบบทดสอบวัดความถนัดและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความถนัด มีรายละเอียดการวัดที่ครอบคลุมเนื้อหากว้างขวางกว่าแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
2. แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มักจะเป็นข้อสอบที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวิชาที่เรียนในชั้นเรียน
3. แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มักจะวัดการเรียนรู้ที่เพิ่งผ่านไป แต่แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน มักจะสัมพันธ์อย่างมาจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมานานกว่า
4. จุดประสงค์ของแบบทดสอบความถนัดนั้น ใช้เพื่อพยากรณ์การกระทำหรือการเรียนรู้ในอนาคต แต่จุดประสงค์ของแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนใช้เพื่อวัดระดับของความรู้หรือทักษะในปัจจุบัน และเป็นการวัดระดับของความรู้หรือทักษะที่ได้เรียนมาแต่ในอดีต

ชวาล แพร์ตกุล (Paeratakul, 1961 : 227) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนชุดหนึ่ง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยอินเดียนา ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบวัดความถนัดมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกับเกรดเฉลี่ยของการศึกษาในมหาวิทยาลัยเท่ากับ .5625 ส่วนแคมป์เบล (Campbell, 1965:862-863) ได้ใช้แบบทดสอบความถนัดทั่วไป แบบทดสอบความถนัดด้านคณิตศาสตร์และแบบทดสอบอื่นๆ เพื่อพยากรณ์เกรดเฉลี่ยสองปีของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยมินนิโซต้า ปรากฏว่าได้ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.45-0.55 และในปีเดียวกัน สตริคเกอร์ ชิฟฟ์แมน และ รอสส์ (Stricker, Schiffman and Ross, 1965 : 1801 - 1805) ได้ใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนด้านภาษาและคณิตศาสตร์สองฉบับพยากรณ์ผลการเรียนในวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 225 คน ปรากฏว่าได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.54 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โทมัส (Thomas, 1971 : 2495 - 2496-A) ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนผิวดำ 5 แห่ง และมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนผิวขาวอีก 10 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า ตัวทำนายเกรดเฉลี่ยการศึกษาภาคแรกของนักศึกษาที่ดีที่สุด ได้แก่ ความถนัดด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์

รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากผลการวิจัยทางการศึกษา ทำให้นักการศึกษายอมรับว่าองค์ประกอบทางด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้เรียน อาจจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนที่ยากจนก็มักจะประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนที่ต้องใช้เงิน หรือผู้เรียนบางคนต้องทำงานพิเศษ เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในการเรียน บางคนขาดอุปกรณ์การเรียนที่สำคัญ เช่น หนังสือหรือแบบเรียน เป็นต้น ดังนั้นผู้เรียนเหล่านี้จึงขาดโอกาสที่จะเรียนได้อย่างเต็มที่ ขาดประสบการณ์ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะส่งผลโดย

ตรงต่อการเรียนและต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยทางอ้อม ดังผลการรายงาน การศึกษาของธนาคารโลก (The World Bank. 1983 : 4) เกี่ยวกับคุณภาพและประสิทธิภาพ ทางการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งพบว่าในองค์ประกอบของตัวแปรป้อนเข้า (Input) ที่ทำให้ผู้เรียน ประสบผลสำเร็จในการเรียนและมีความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะว่าในการปรับปรุงคุณภาพทางการ ศึกษาของโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งด้วย และ ตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีความแตกต่างกันคือ ภูมิหลังทาง เศรษฐกิจและสังคม

จางกลี ซุติมาเทวินท์ (2527 : 81) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ ทางด้านสติปัญญากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 688 คน โดยศึกษาตัวแปรจากองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านบิดา มารดา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการปรับตัว และด้านทัศนคติ ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของ ตัวแปรด้านบิดามารดา ด้านเศรษฐกิจ และด้านการปรับตัวที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักศึกษาโดยรวม ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษา และรายได้ของ ครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเวอร์ริงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant. 1971 : 7-10) ที่ได้ศึกษาขององค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของ มหาวิทยาลัยยูทาห์ โดยได้ศึกษาตัวแปรต่าง ๆ 11 ตัวแปร ได้แก่ เพศ รายได้ของครอบครัว จำนวนบุคคลในครอบครัว คะแนนเฉลี่ย 4 วิชา (คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ ธรรมชาติวิทยา) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ตั้งโรงเรียนมัธยมตามสภาพทางภูมิศาสตร์ คะแนนจาก แบบทดสอบ เอ.ซี. ที. (American College Testing) เป้าหมายในการเรียนทางวิชาชีพและทางสังคม การเลือกอาชีพในอนาคต โดยใช้เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนแรกของนักศึกษาเป็นตัวแปรตาม จาก การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ 2 ทาง และ 3 ทาง พบว่า นักศึกษาที่บิดามารดา มีรายได้สูง และปานกลางได้รับผลสำเร็จทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่บิดามารดามีรายได้ต่ำกว่า

ไรท์ และบี้น (Wright and Bean. 1974 : 277-283) ได้ศึกษาอิทธิพลของฐานะทาง เศรษฐกิจสังคมในการทำนายผลการเรียนในวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,631 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา และการศึกษาของ มารดา ตัวแปรที่ใช้เป็นเกณฑ์ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า รายได้ ของครอบครัวเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ต่อมา โจเซฟ โดนัลด์ เดียร์ (Joseph. 1975 : 7675-A) ได้ทำการศึกษากับนักศึกษา จำนวน 240 คน พบว่า รายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับ

เกรดเฉลี่ยสะสมในวิทยาลัย กล่าวคือ นักศึกษาที่ติดตามตามีรายได้สูงมักจะได้เกรดเฉลี่ยสูงด้วย

ในปี ค.ศ. 1982 โจเซฟ โทมัส เทมบ์ (Joseph Thomas Tambe, 1982 : 2572-A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย มลรัฐเวอร์จิเนีย (Virginia State University) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งไม่ได้เตรียมตัวที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ และอยู่ในโครงการที่เปิดรับเข้าเรียนโดยเสรี ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยม คะแนนจากการสอบเพื่อจัดกลุ่มสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และความคาดหวังเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย เป็นต้น รวมตัวแปรย่อยที่ศึกษาทั้งสิ้น 32 ตัวแปร ในจำนวนตัวแปรเหล่านี้ พบว่า ในกลุ่มองค์ประกอบด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาได้ดี เช่นเดียวกับ แอสติน (Astin, 1964 : 219-227) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลทำให้นักศึกษาต้องออกจากวิทยาลัยก่อนจบการศึกษา พบว่านักศึกษส่วนใหญที่ต้องออกจากวิทยาลัยก่อนจบการศึกษานั้น เนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

นิสัยในการเรียน

คำว่า "นิสัย" คือแนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ (Eysenck, Arnold and Meili, 1972 : 40) แมดดอกซ์ (Maddox, 1963 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพึงพอใจ กล่าวคือพฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจพฤติกรรมนั้น ๆ ก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้น นิสัยในการเรียน จึงเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยที่พฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียน และเทคนิคในการเรียน ส่วน เรนนี และ ลาร์เซน (Wrenn and Larsen, 1969 : 5-11) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วยสมาธิในการเรียน วิธีการอ่านและการจดคำบรรยาย การวางแผนการเรียนหรือการแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียน นอกจากนี้ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์(2538 : 1) ยังอธิบายว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และ

พัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ชยัน อดทน รับผิดชอบ
พึ่งตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน สำหรับโฮลทซ์แมน (Holtzman, 1965 : 17)

ได้กล่าวถึงนิสัยในการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ

- 1) การใช้เวลาเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้เวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม และการทำงาน
โดยรู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำอะไรก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อน หลีกเลียง รอเวลาทำในเวลากระชั้นชิด
ไม่เสียเวลากับเรื่องที่ไม่เป็นสาระจนเกินควร และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลา
- 2) วิธีการเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงานก่อน
ลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบรอบคอบ ทำให้งานสำเร็จ
อย่างมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมที่สืบเนื่องมาจากทักษะในการเรียนและ
เทคนิคในการเรียนในการสร้างกิจกรรมเชิงสื่อสารเสริมบทเรียน สำหรับนักศึกษาอาจถือได้ว่า
เป็นเทคนิคในการเรียนอย่างหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำ
ดังนั้นนิสัยในการเรียนจึงหมายถึง พฤติกรรมทางด้านการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำ โดยที่
พฤติกรรมนี้ส่วนหนึ่งมาจากเทคนิคในการเรียน รวมถึงการทำงานและการใช้เวลาอย่างเหมาะสม
ของนักศึกษาด้วย

ลำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537 : 84) กล่าวถึงปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษาของประเทศไทยไว้ว่า ระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษานั้น แตกต่าง
กับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งนักศึกษายังขาดทักษะในการเรียน เช่น
การจดคำบรรยาย การค้นคว้า และการศึกษาด้วยตนเองตลอดจนการแบ่งเวลาเพื่อการศึกษา
เล่าเรียนที่ถูกต้อง จึงทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาในการปรับตัว คำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า
นักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนที่ไม่เหมาะสมจะมีปัญหาการปรับตัวในด้านการเรียน นอกจากนี้การที่
นักศึกษาเปลี่ยนสถานภาพจากนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาย่อมพบปัญหา
ในด้านต่าง ๆ มากมาย สำหรับปัญหาด้านการเรียนนั้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 22)
กล่าวไว้ว่า เนื่องจากการเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาพยายามศึกษาหาความรู้
ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สืบค้น ปฏิบัติจริง
และจากการอ่าน การเรียนระดับนี้นักศึกษาจึงต้องช่วยตัวเองฝึกฝนตนเอง สร้างวินัยในตนเอง ไม่มี
อาจารย์คอยดูแล ประกอบกับขณะที่เรียน จดคำบรรยายไม่ทัน ไม่รู้จักสาระสำคัญของเนื้อหา

สามารถเป็นตัวอย่างกรณีผลการเรียนในระดับอุดมศึกษาได้ดี และด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงคาดว่า ความถนัดทางการเรียน รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง และนิสัยในการเรียน มีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้สถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพทางวิชาการ คือ คณาจารย์ ดังนั้น การประเมินมาตรฐานการศึกษาของสถาบันจึงยึดหลักเกณฑ์ว่า มีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ เปรียบพร้อมทั้งด้านปริมาณและความสามารถ จึงจะทำให้เชื่อว่ามาตรฐานการศึกษาของสถาบัน จะดีตามไปด้วยและหากวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งมักพบว่า ความมีชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวพัน กับคุณภาพของอาจารย์เสมอ (วิจิตร ศรีธำณ. 2528 : 71) ดังการศึกษาของโคแกน (Cogan. 1975 : 135 – 139) ที่ได้พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนักศึกษาจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ได้สูงสุดและมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่ เรียนของนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อนักศึกษามีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะส่งผลให้นักศึกษามี ทศนคติที่ดีต่อการเรียน และการมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ตามไปด้วย

การสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย ให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ระบุไว้ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา (สัจด์ อุทวานนท์. 2525 : 5) การสอนที่จะประสบความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนหรืออาจารย์เป็นสำคัญว่า มีประสิทธิภาพในการสอนหรือไม่ เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์ที่เป็นที่ยอมรับของ นักศึกษานั้น จากการศึกษาของ แมคดาเนียล และวิทซ์ (ประพัฒน์ จำปาไทย. 2525 : 49-50; อ้างอิงมาจาก McDaniel and Revits n.d.) พบว่า อาจารย์ที่นักศึกษาคิดว่ามีประสิทธิภาพในการ สอนมีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) เตรียมการเสนอบทเรียนอย่างดี (2) สามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่าง เหมาะสม (3) สร้างข้อสอบซึ่งครอบคลุมเนื้อหา (4) แสวงหาความสนใจในตัวผู้เรียน (5) มีความ ยุติธรรมในการให้คะแนน (Grade) ส่วนลักษณะของอาจารย์ที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ไม่ทำให้ เกิดประสิทธิภาพการสอน คือ (1) ละเลยงานในหน้าที่ (2) ไม่สนใจความรู้ลึกของผู้เรียน (3) ให้กระบวนการวัดผลตามอำเภอใจ และ (4) เน้นกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้สติปัญญา

(วิจิตร ศรีธำณ. 2528 : 69)

จบ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49-86) ได้กล่าวถึงวิธีสอน บทบาทของอาจารย์ และบรรยากาศการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาว่า การสอนของอาจารย์ควรเน้นการสร้างเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียนรู้เป็นสำคัญ และบทบาทที่สำคัญของอาจารย์ คือ เป็นผู้คอยชี้แนะแนวทางและวิธีการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ส่งเสริมพฤติกรรมด้านการสร้างสรรค์ โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถ แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการเลือกวิธี โดยอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชาและสภาพของผู้เรียน ซึ่งบทบาทและวิธีการสอนของอาจารย์จะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการเตรียมตัวของอาจารย์ อาจารย์ควรมีความเข้าใจในบทบาทของตนเอง และปฏิบัติได้ตามลักษณะของอาจารย์ที่ดี งานที่อาจารย์ควรปฏิบัติ นั้น มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทางความรู้หรือสติปัญญา กับทางมนุษยสัมพันธ์ หมายความว่าอาจารย์จะต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่ตนสอน และจะต้องมีทักษะทางสัมพันธ์ภาพที่ดีด้วย จึงจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการสอน จากผลการวิจัยหลายเรื่อง พบว่าอาจารย์เป็นจำนวนมากประสบความล้มเหลวในเรื่องมนุษยสัมพันธ์และการจูงใจ นอกจากนี้ อาจารย์ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน หรือบรรยากาศการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน คือ ผู้สอนมีความเป็นกันเอง เข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้เรียน แต่ในขณะเดียวกันก็คอยชี้แนะให้เห็นถึงความเหมาะสม ถูกต้อง และมีวินัยในการเรียนพร้อมกันไปด้วยการให้ข้อติชมอย่างยุติธรรม ตรงไป ตรงมา เต็มไปด้วยความหวังดี จะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรู้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ โรมิน (Romine. 1974 : 139-143) ที่ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอน ที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์คณะต่าง ๆ จำนวน 1,237 คน ปรากฏว่าลักษณะสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขันสนใจในวิชาที่สอน ให้ความจริงใจ และเป็นกันเองกับผู้เรียน
2. ด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจ วัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้สอน ผู้เรียนได้รับประโยชน์สมความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มิใช่เป็นเพียงผู้ฟังอย่างเดียว
4. ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พูดย่อขยายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา
5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรงทางการเรียน เช่น มีการทำรายงาน หรือสอบ เมื่อตรวจงานแล้ว ผู้สอนต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบทันที

6. ผู้สอนยอมรับฟังความคิดเห็นตลอดจนผลงานของผู้เรียนอย่างมีเหตุผล บุคลิกภาพของอาจารย์นั้นมีความสำคัญต่อนักศึกษา

นอกจากนี้ กูริน (ระเบียบ ดินประภานานนท์, 2531: 28; อ้างอิงมาจาก Guerin, 1981 : 17) ได้กล่าวว่าการถ่ายทอดวิชาความรู้ และทักษะ ความชำนาญนั้น อาจารย์จะต้องมีบทบาทและวิธีการสอนดังนี้ (1) คำนึงถึงความรู้และความต้องการของนักศึกษาที่จะสอน (2) รู้ทัศนคติและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา (3) อนุญาตให้นักศึกษาเลือกวิธีการและกิจกรรมที่นักศึกษาคิดว่าจะเป็นประโยชน์ และประสบความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาเองได้อย่างอิสระ และ (4) เชื่อมโยงประสบการณ์ หรือความรู้ให้กลมกลืน สอดคล้องกับสถานการณ์จริง

ธนิต ผิงนิม (2527 : 47) ได้กล่าวถึง เทคนิคการสอนในระดับอุดมศึกษาประการหนึ่ง คือ การใช้สื่อหรือสื่อทัศนูปกรณ์ในการสอนจะทำให้อาจารย์สอนได้ครอบคลุมเนื้อหา และผู้เรียนสามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับท่านผู้รู้หลายท่าน เช่น ลัดดา สุขปรีดี (2533 : 62-63) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ไว้ดังนี้ (1) เพื่อขยายแหล่งการใช้ทรัพยากรในการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น การใช้เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน ต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนจากแหล่งความรู้ที่กว้างขวาง ไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่แต่เพียงคู่มือตำราเรียน แต่ยังครอบคลุมถึงคน เครื่องมือวัสดุต่าง ๆ ตลอดจนอาคาร สถานที่ กิจกรรม และเวลาที่ใช้ไปเพื่อการเรียนการสอน (2) เน้นการเรียนรู้แบบ เอกัตบุคคล โดยคำนึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล และเวลา ชาวหา (2533 : 15) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้น เพราะมีความคิดรวบยอดเดียวกัน เกิดความหมายชัดเจนแก่ผู้เรียน

2. ช่วยให้เรียนรู้ได้มากในเวลาจำกัด มีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น

3. ช่วยเพิ่มความสนใจในกิจกรรมการเรียน เป็นศูนย์กลางความสนใจ ทำให้นักศึกษามีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น และมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างดี

4. ช่วยเพิ่มพูนความจำ จดจำสิ่งที่ควรจำไว้ได้นาน

5. ช่วยส่งเสริมการคิด การแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา

6. ช่วยขจัดปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่มีข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น การทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ชัดเจน ง่ายขึ้น

ดังนั้น ในการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจะต้องมีคุณลักษณะและ

บุคลิกภาพที่ดี มีความรู้ มีประสบการณ์ มีวิธีการสอนที่ดี ใช้สื่อและสื่อทัศนูปกรณ์ที่เหมาะสม ทันสมัย มีความเป็นกันเอง เข้าใจผู้เรียน มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ดี และที่สำคัญต้องมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ และคุณธรรมของนักศึกษา นักศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2518 : 134) อธิบายว่า ความสัมพันธ์ของนักศึกษา มี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ และความสัมพันธ์ทางปัญญา โดยความสัมพันธ์ทาง อารมณ์เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน กิจกรรมที่เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ และการเลี้ยงรับเลี้ยงส่ง ส่วนความสัมพันธ์ทางปัญญาดังอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อาศัยความรู้ ความคิด สติปัญญา และเหตุผลเป็นเครื่องเชื่อมโยง กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบนี้ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม การถกเถียงทางวิชาการ และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เบนเนตต์ (Benett. 1952 : 35) จึงได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สถาบันอุดมศึกษาควรได้ส่งเสริมให้นักศึกษารักใคร่กันฉันท์เพื่อน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเอง และเมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อไป

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 13-20) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ ในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวเข้ากับเพื่อนมีอิทธิพลสูงที่สุดกับ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ เช่นเดียวกับการศึกษาของ จุไร ชุมชุม (2526 : 176) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อม สังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน รัตนดา ดวงแก้ว (2527 : 155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนปัญญา สภาพแวดล้อม ทางปัญญา และฐานะทางสังคมมีติดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับ ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 314 คน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับเดวิด (David. 1971 : 5789-A) ได้ศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีความพอใจใน

ความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นน้อย นอกจากนั้น บอยด์ (Boyd. 1979 : 175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการของนักศึกษาผิวดำ จำนวน 800 คน จากมหาวิทยาลัย 40 แห่ง ในช่วง 10 ปี (ระหว่างปี ค.ศ. 1970-1979) พบว่า ความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ชัดเจนในช่วง 10 ปีนั้น วัดได้จากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นมีทั้งกิจกรรมที่จัดโดยนักศึกษาหรือกิจกรรมที่จัดโดยความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และกิจกรรมที่จัดโดยคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย เฮอเบิร์ท (Herbert. 1965 : 30) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง งานต่าง ๆ ที่นักศึกษาปฏิบัติภายใต้การแนะนำอย่างถูกวิธีและอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบัน โดยไม่มีเรื่องของคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ วิลลิก้า เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 130-131) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมอีกว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษา

นิสิตนักศึกษาโดยทั่วไปเป็นหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทั้งร่างกาย ความคิด มีความอยากรู้อยากเห็นและเป็นผู้หวังดีต่อสังคมด้วยใจบริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร จะช่วยตอบสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดี กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อนิสิตนักศึกษา (พานี ปรีชาวนนท์ และคนอื่น ๆ 2527: 16-17) ดังนี้ (1) พัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ (2) ช่วยให้นิสิตนักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (3) ช่วยให้นิสิตนักศึกษามีโอกาสใช้พลังทางร่างกาย และความคิดกระทำสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสถาบันการศึกษา และต่อประเทศชาติ

นอกจากนี้ กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นกระบวนการอันสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ที่ใช้พัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษาในกระบวนการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ทำให้นักศึกษาก่อเกิดความอบอุ่น และมีความเข้าใจต่ออาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษา (พาณิ ปรีชานนท์ และคนอื่นๆ (2527: 17) จากอบสัน (Jacobson, 1963 : 272) กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมตามแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันของดิวอี้ (Dewey) ซึ่งให้ข้อคิดว่าการศึกษาคือ การรวบรวมประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักศึกษา ซึ่งหมายถึง การที่นักศึกษาได้เรียนรู้และรับรู้สิ่งต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าเหมาะสมแก่นักศึกษา เช่นเดียวกับไทเลอร์ (Taylor, 1964 : 33-40) ที่มีความเห็นว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องการพัฒนาคนในด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม จิตใจ และร่างกาย ดังนั้น การสร้างสิ่งแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเรียนการสอน กีฬา และศิลปะ ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของแต่ละบุคคลจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมนักศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ พัฒนาความสัมพันธ์ทางด้านสังคม เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพื่อส่งเสริมค่านิยมที่ดีและมีมาตรฐานสูงขึ้น และตามจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิชาการของนักศึกษา

อวยชัย วัชรสุวรรณ (2521 : 49-54) ได้ศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ข้อสรุปประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางสติปัญญา ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นเดียวกับสมาธิ ศรีสินรุ่งเรือง (2529 : 186-189) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาการจัดการ (บริหารธุรกิจ) คณะวิทยาการจัดการ (รัฐประศาสนศาสตร์) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ (วิทย์) ซึ่งตรงข้ามกับการศึกษาของ สายพิน สดคเนิง (2536 : 86-87) ที่ศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ทศนคติที่มีต่อกิจกรรมนิสิต ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนิสิตที่มีเพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ อภิชนา ไชวรินทร์ และคนอื่น ๆ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียนแพทย์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการศึกษาย้อนหลัง จากทะเบียนประวัติการศึกษาของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สอบเข้าเรียนแพทย์ได้ระหว่าง พ.ศ. 2526-2536 จำนวนทั้งหมด 1,052 คน พบว่า ปัจจัยที่บ้านทอนความสำเร็จในการเรียนแพทย์นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการตัดสินใจเลือกเรียนผิดพลาด โดยไม่ได้มีใจรักหรือความถนัดในการเรียนแพทย์ การแบ่งเวลาเรียนและการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม จึงมีผลกระทบต่อจิตใจและการเรียน รวมทั้งเกิดความวิตกกังวลและความล้มเหลวในการเรียน

นอกจากนี้ ดีเมนต์ (Dement. 1976 : 484-490) ได้ศึกษานักศึกษาหญิงที่เรียนวิชาเอกวิทยาศาสตร์ ปรากฏว่ามีนักศึกษาหญิงถึงร้อยละ 35 ของนักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และนักศึกษาที่เรียนสำเร็จ เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ ส่วนกรอบ เบิล (Goble. 1957 : 17) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เรียนสำเร็จเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรมากกว่านักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ และจากการศึกษาของ คิลสกี (Koelsche. 1956 : 357 – 364) ศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนา ผลการศึกษาปรากฏว่า นักศึกษาบางส่วนที่ต้องออกกลางมหาวิทยาลัยกลางคัน มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมาก แต่ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านการละครสุนทรียภาพ และบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่ทางวิชาการ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ในครั้งนี้ จะช่วยให้ทราบถึงปัญหาและความจำเป็นของนักศึกษาแพทย์ ที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือ เพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จทางการศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการตามสาระดังนี้
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน
60 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 ทั้งหมด
รวมจำนวน 60 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่มี
ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามด้านชีวิตสังคมของนักศึกษาแพทย์
2. แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

1. แบบสอบถามด้านชีวิตสังคมของนักศึกษาแพทย์ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และรายได้ต่อเดือนของ

ผู้ปกครอง ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด และพัฒนา
มาจากแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538) และสุมาลี สุวรรณภักดี
(2541) โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อใช้วัดเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษา

กระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert) ข้อคำถาม มีทั้งทางบวกและทางลบ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามนิตยในการเรียน

ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

ทำเช่นนั้นเกือบตลอดเวลาหรือเป็นประจำ (90 % หรือมากกว่า)	ให้คะแนน 5 คะแนน
ทำเช่นนั้นบ่อยมาก (ประมาณ 75% ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 4 คะแนน
ทำเช่นนั้นบ่อย (ประมาณ 50% ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 3 คะแนน
ทำเช่นนั้นบางครั้ง (ประมาณ 25% ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่เคยทำเช่นนั้นเลย (ต่ำกว่า 10 % ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

ทำเช่นนั้นหรือเกือบตลอดเวลาหรือเป็นประจำ (90 % หรือมากกว่า)	ให้คะแนน 1 คะแนน
ทำเช่นนั้นบ่อยมาก (ประมาณ 75% ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 2 คะแนน
ทำเช่นนั้นบ่อย (ประมาณ 50% ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 3 คะแนน
ทำเช่นนั้นบางครั้ง (ประมาณ 25% ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 4 คะแนน
ไม่เคยทำเช่นนั้นเลย (ต่ำกว่า 10 % ของสภาพการณ์)	ให้คะแนน 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของตัวแปรนิตยในการเรียน ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.67-5.00	หมายความว่า นักศึกษามีนิตยในการเรียนเหมาะสมในระดับมาก
2.34-3.66	หมายความว่า นักศึกษามีนิตยในการเรียนเหมาะสมในระดับปานกลาง
1.00-2.33	หมายความว่า นักศึกษามีนิตยในการเรียนเหมาะสมในระดับน้อย

2. แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากแบบสอบถามของพิมศรี เปาณิล (2530) และศรีระพร จันทโนทก (2538) เป็นแนวทางและนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert)

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของตัวแปรพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.67-5.00	หมายความว่า นักศึกษามีความเห็นว่ายามีพฤติกรรมการสอนเหมาะสมในระดับมาก
2.34-3.66	หมายความว่า นักศึกษามีความเห็นว่ายามีพฤติกรรมการสอนเหมาะสมในระดับปานกลาง
1.00-2.33	หมายความว่า นักศึกษามีความเห็นว่ายามีพฤติกรรมการสอนเหมาะสมในระดับน้อย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ผู้วิจัยสร้างโดยอาศัยแนวคิดและพัฒนามาจากแบบสอบถามของดวงกมล มาลารัตน์ (2534) และสายพิน สุตคณี (2536) เป็นแนวทางและนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert)

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน มีดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของตัวแปรความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.67-5.00	หมายความว่า นักศึกษามีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนในระดับมาก
2.34-3.66	หมายความว่า นักศึกษามีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนในระดับปานกลาง
1.00-2.33	หมายความว่า นักศึกษามีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยสร้างโดยอาศัยแนวคิดและพัฒนามาจากแบบสอบถามของสายพิน สุตคณีง (2536) และ อวยชัย วัชรสุวรรณ (2521) โดยนำมาเป็นแนวทางและปรับปรุงให้สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 26 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ต (Likert)

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย มีดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.67-5.00	หมายความว่า นักศึกษามีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก
2.34-3.66	หมายความว่า นักศึกษามีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง
1.00-2.33	หมายความว่า นักศึกษามีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับน้อย

การหาคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ค่าความเที่ยงตรง (Validity) การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบ เพื่อแก้ไขสำนวนภาษาและความครอบคลุมในด้านเนื้อหาของข้อคำถาม แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ชิตพงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวัลลีสัตยาภัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร ชูชม พิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา เพื่อให้สามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท
2. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจหาค่าความเที่ยงตรงและได้รับการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาในหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2540 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2541 ชั้นปีละ 15 คน รวมจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ แล้วใช้การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกโดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.734 ขึ้นไป (Flemming and Nellis, 1994 : 374) มาใช้เป็นข้อคำถาม สำหรับข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงในด้านสำนวนภาษา และเนื้อหาพร้อมกับอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ได้ข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 91 ข้อ

3. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

แบบสอบถามนิสสัยในการเรียน	มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9296
แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของอาจารย์	มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9442
แบบสอบถามความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9469
แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9682

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง คณบดี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามให้นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และรับคืนด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลโดยได้กำหนดขั้นตอนในการจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด
2. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือกที่กำหนดไว้ และนำมาจำแนกตามตัวแปร

3. นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window v.6 (Statistical Package for Social Sciences หรือ SPSS) ในการหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มประชากร ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย คณะแพทยศาสตร์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Ferguson. 1981. 49)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson. 1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าทีเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ (Edwards. 1957 : 152)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1971 : 161)

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปร ความถนัดทางการเรียน รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Freund. 1979 : 379) เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ โดยมีตัวแปรเกณฑ์คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ตัวแปรพยากรณ์ คือ ความถนัดทางการเรียน รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง นิัยในการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งจะเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา
โดยการหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัย
ด้านชีวิตสังคมของนักศึกษาแพทย์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ตอนที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวิตสังคมของ
นักศึกษาแพทย์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาแพทย์

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

R แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R^2 แทน อำนาจในการพยากรณ์หรือ เปอร์เซนต์ในการพยากรณ์

SE_{est} แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์

SE_b แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

b แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

β แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

a แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

Y_1 แทน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นปริคินิก

- y_2 แทน คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก
 y_3 แทน คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร
 X_1 แทน ความถนัดทางการเรียน
 X_2 แทน รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง
 X_3 แทน นิสัยในการเรียน
 X_4 แทน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
 X_5 แทน ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
 X_6 แทน การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
 Z_1 แทน ความถนัดทางการเรียน
 Z_2 แทน รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง
 Z_3 แทน นิสัยในการเรียน
 Z_4 แทน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
 Z_5 แทน ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
 Z_6 แทน การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
 Y' แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
 Z' แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
 $*$ แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 $**$ แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง	สูง	29	48.33
	ปานกลาง	14	23.33
	ต่ำ	17	28.33

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
2. นิสัยในการเรียน	มาก	4	6.67
	ปานกลาง	56	93.33
	น้อย	-	-
3. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	มาก	11	18.33
	ปานกลาง	47	78.33
	น้อย	2	3.33
4. ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	มาก	12	20.00
	ปานกลาง	47	78.33
	น้อย	1	1.67
5. การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	มาก	8	13.33
	ปานกลาง	47	78.33
	น้อย	5	8.33
	รวม	60	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองของนักศึกษาแพทย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 48.33) นักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่มีนิสัยในการเรียนที่เหมาะสมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 93.33) มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ว่าเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 78.33) มีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 78.33) และมีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 78.33)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านชีวิตสังคมของนักศึกษาแพทย์และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปรที่ศึกษา	$\bar{X}$	SD
1. ความถนัดทางการเรียน	94.58	15.98
2. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง	17462.50	12547.86
3. นิสัยในการเรียน	3.20	0.31
4. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	3.30	0.47
5. ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	3.35	0.43
6. การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	3.10	0.57
7. คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก	2.81	0.36
8. คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก	2.69	0.40
9. คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร	2.75	0.36

จากตาราง 2 แสดงว่า ความถนัดทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 94.58 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.98

รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 17,462.50 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12547.86 ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

นิสัยในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.20 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.31 ค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.30 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.35 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.10 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.81 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36

คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.69 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40

คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.75 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36

ตอนที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ประกอบด้วยคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก (Y_1) คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก (Y_2) และคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร (Y_3) ของนักศึกษาแพทย์ โดยใช้ตัวแปรความถนัดทางการเรียน (X_1) รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง (X_2) นิสัยในการเรียน (X_3) พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X_4) ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน (X_5) การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (X_6) เป็นตัวพยากรณ์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ปรากฏผลดังตาราง 3-12

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y_1	Y_2	Y_3
X_1	1.000	-0.022	-0.024	0.026	0.090	0.260*	0.336**	0.269*	0.313**
X_2		1.000	-0.012	-0.290*	0.218	-0.226	0.065	-0.006	-0.035
X_3			1.000	0.398**	0.262*	0.263*	0.048	0.021	0.036
X_4				1.000	0.306*	0.474**	0.092	0.024	0.057
X_5					1.000	0.545**	0.095	-0.061	0.014
X_6						1.000	-0.069	-0.151	-0.117
Y_1							1.000	0.805**	0.945**
Y_2								1.000	0.954**
Y_3									1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นปริคณิก (y_1) คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร (y_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความถนัดทางการเรียน (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r มีค่าระหว่าง 0.313-0.336 ตามลำดับ) และคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก (y_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความถนัดทางการเรียน (X_1) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (r มีค่า 0.269)

นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ดังนี้

ความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.260$)

รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.290$)

นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.398$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($r = 0.262$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($r = 0.263$)

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = 0.306$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = 0.474$)

ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = 0.545$)

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม และปัจจัยด้าน
สภาพแวดล้อมทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
ความถนัดทางการเรียน (X_1)	0.009	0.422	0.003	3.336*
รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง (X_2)	-0.000	-0.181	0.000	-1.271
นิสัยในการเรียน (X_3)	0.051	0.045	0.153	0.334
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X_4)	0.104	0.138	0.114	0.913
ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน (X_5)	0.241	0.290	0.135	1.791
การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (X_6)	-0.283	-0.455	0.108	-2.648*
R = 0.477				
R^2 = 0.227				
SE _{est} = 0.329				
a = 1.584				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่าความถนัดทางการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นพรีคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์

ในการศึกษาเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ในคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยพิจารณาเลือกตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุดเข้าในสมการพยากรณ์และเพิ่มตัวแปรขึ้นทีละตัวแปร และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่เปลี่ยนแปลง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	R	R ²	F
X ₁	0.336	0.113	7.384*
X ₁ X ₃	0.440	0.194	6.841*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่าความถนัดทางการเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือความถนัดทางการเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก หรือมีอำนาจสูงสุดในการพยากรณ์ คะแนนเฉลี่ยสะสมชั้นพรีคลินิกได้ ร้อยละ 11.30 จึงเป็นตัวแปรที่อยู่ในสมการเป็นอันดับแรก ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการถดถอยลำดับที่ 2 คือ นิสัยในการเรียน ซึ่งสามารถร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.40 แต่เมื่อเพิ่มตัวแปรอื่นๆ เข้าไปในสมการแล้ว พบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงถึงอำนาจการพยากรณ์ต่ำของตัวแปรอื่น ๆ ที่เพิ่มเข้าไปในสมการ จึงไม่สมควรใช้เป็นตัวพยากรณ์ ดังนั้นจึงพิจารณาคัดเลือกเฉพาะตัวแปรที่ดีที่มีอำนาจพยากรณ์สูง ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน และนิสัยในการเรียน

ตาราง 6 สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
ความถนัดทางการเรียน(X ₁)	0.008	0.337	0.003	2.833*
นิสัยในการเรียน(X ₃)	0.264	0.284	0.111	2.387*

$$R = 0.440$$

$$R^2 = 0.194$$

$$SE_{est} = 0.325$$

$$a = 1.130$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก คือ ความถนัดทางการเรียน และนิสัยในการเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.008 และ 0.264 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.337 และ 0.284 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 19.40 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y'_1 = 1.130 + 0.008 (X_1) + 0.264 (X_3)$$

สมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกของนักศึกษาแพทย์โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'_{y_1} = 0.337 (Z_1) + 0.284 (Z_3)$$

ตาราง 7 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
ความถนัดทางการเรียน (X ₁)	0.009	0.356	0.003	2.686*
รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง (X ₂)	-0.000	-0.058	0.000	-0.387
นิสัยในการเรียน (X ₃)	0.074	0.057	0.182	0.405
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X ₄)	0.112	0.131	0.135	0.827
ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน (X ₅)	0.063	0.067	0.160	0.394
การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (X ₆)	-0.263	-0.370	0.128	-2.057*
R	= 0.390			
R ²	= 0.152			
SE _{est}	= 0.391			
a	= 1.876			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่าความถนัดทางการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์

ในการศึกษาเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ในคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ ขั้นตอนโดยพิจารณาเลือกตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุดเข้าในสมการพยากรณ์ และเพิ่มตัวแปรขึ้น ทีละตัวแปรและทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่เปลี่ยนแปลง ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้น
คลินิกของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	R	R ²	F
X ₁	0.269	0.072	4.519*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่าความถนัดทางการเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความถนัดทางการเรียน สามารถอธิบายความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก หรือ มีอำนาจสูงสุดในการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกได้ ร้อยละ 7.20 แต่เมื่อเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ เข้าไปในสมการแล้วพบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงถึงอำนาจการพยากรณ์ต่ำของตัวแปรอื่น ๆ ที่เพิ่มเข้าไปในสมการ จึงไม่ควรควรใช้เป็น ตัวพยากรณ์ ดังนั้นจึงสรุปว่าตัวแปรที่ดีที่มีอำนาจพยากรณ์สูง ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน

ตาราง 9 สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน
ในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
ความถนัดทางการเรียน (X_1)	0.007	0.269	0.003	2.126*
R	= 0.269			
R ²	= 0.072			
SE _{est}	= 0.391			
a	= 2.050			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้น
คลินิก คือ ความถนัดทางการเรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.007
และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.269 ตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบาย
ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 7.20 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y'_2 = 2.050 + 0.007 (X_1)$$

สมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกของนักศึกษาแพทย์โดยใช้คะแนน

มาตรฐาน

$$Z'_{Y_2} = 0.269 (Z_1)$$

ตาราง 10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
ความถนัดทางการเรียน (X_1)	0.009	0.403	0.003	3.121*
รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง (X_2)	-0.000	-0.122	0.000	-0.840
นิสัยในการเรียน (X_3)	0.063	0.055	0.158	0.399
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X_4)	0.104	0.137	0.117	0.889
ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน (X_5)	0.152	0.181	0.139	1.094
การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (X_6)	-0.270	-0.428	0.111	-2.438*
R	= 0.439			
R ²	= 0.193			
SE _{est}	= 0.340			
a	= 1.741			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า ความถนัดทางการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์

ในการศึกษาเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ในคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยพิจารณาเลือกตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุดเข้าในสมการพยากรณ์ และเพิ่มตัวแปรขึ้นทีละตัวแปร และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่เปลี่ยนแปลงปรากฏผล ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	R	R ²	F
X ₁	0.313	0.098	6.307*
X ₁ X ₃	0.406	0.165	5.627*
X ₁ X ₃ X ₆	0.481	0.232	5.631*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า ความถนัดทางการเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ความถนัดทางการเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร หรือมีอำนาจสูงสุดในการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรได้ ร้อยละ 9.80 จึงเป็นตัวแปรที่อยู่ในสมการเป็นอันดับแรก ตัวแปรที่ถูกรับเข้าในสมการถดถอยลำดับที่ 2 คือ นิสัยในการเรียน ซึ่งสามารถร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.50 ตัวแปรที่ถูกรับเข้าในสมการถดถอยลำดับที่ 3 คือ การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23.20 แต่เมื่อเพิ่มตัวแปรอื่นๆ เข้าไปในสมการแล้ว พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงถึงอำนาจการพยากรณ์ต่ำของตัวแปรอื่นๆ ที่เพิ่มเข้าไปในสมการ จึงไม่สมควรใช้เป็นตัวพยากรณ์ ดังนั้นจึงพิจารณาคัดเลือกเฉพาะตัวแปรที่ดีที่มีอำนาจพยากรณ์สูง ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน นิสัยในการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ตามลำดับ

ตาราง 12 สัมประสิทธิ์ถดถอยของปัจจัยด้านชีวิตสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทาง
การเรียนรู้ในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
ความถนัดทางการเรียน (X_1)	0.009	0.385	0.003	3.170*
นิสัยในการเรียน (X_3)	0.289	0.308	0.112	2.581*
การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (X_6)	-0.172	-0.273	0.078	-2.208*
R	= 0.481			
R ²	= 0.232			
SE _{est}	= 0.322			
a	= 1.404			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 ตัวแปรที่ถูกนำเข้าไปในสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร คือ ความถนัดทางการเรียน นิสัยในการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ 0.009, 0.289 และ -0.172 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ 0.385, 0.308 และ -0.273 ตามลำดับ ตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 23.20 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y'_3 = 1.404 + 0.009 (X_1) + 0.289 (X_3) - 0.172 (X_6)$$

สมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'_{y_3} = 0.385 (Z_1) + 0.308 (Z_3) - 0.273 (Z_6)$$

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์
2. ศึกษาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบ ด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย จำนวน 26 ข้อ

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด ทุกฉบับสมบูรณ์ และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รวม 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักศึกษาแพทย์

1.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นฟรี คลินิก พบว่าความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นฟรี คลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง นิสัยในการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นฟรี คลินิก

1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคม ของนักศึกษาแพทย์ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก พบว่าความถนัดทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง นิสัยในการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยระดับชั้นคลินิก

1.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร พบว่าความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ส่วนรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง นิสัยในการเรียน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า

2.1 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน (Z_1) และนิสัยในการเรียน (Z_3) โดยกลุ่มตัวแปรดังกล่าวสามารถรวมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกได้ร้อยละ 19.40 และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่ดีที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก พบว่าตัวแปรที่ดีตัวแรกคือ ความถนัดทางการเรียน ($Beta = 0.337$) รองลงมาคือ นิสัยในการเรียน ($Beta = 0.284$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z'_{y_1} = 0.337 (Z_1) + 0.284 (Z_3)$$

2.2 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน (Z_1) โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยระดับชั้นคลินิกได้ร้อยละ 7.20 และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่ดีที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก พบว่าตัวแปรที่ดีคือความถนัดทางการเรียน ($Beta = 0.269$) มีความสัมพันธ์ทางบวก และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z'_{y_2} = 0.269 (Z_1)$$

2.3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน (Z_1) นิสัยในการเรียน (Z_3) และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (Z_6) โดยกลุ่มตัวแปรดังกล่าวสามารถรวมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรได้ร้อยละ 23.20 และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่ดีที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร พบว่าตัวแปรที่ดีตัวแรกคือความถนัดทางการเรียน ($Beta = 0.385$) รองลงมาคือ นิสัยในการเรียน ($Beta = 0.308$) และลำดับที่ 3 คือ การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ($Beta = -0.273$) ซึ่งมีความสัมพันธ์ทั้งทางบวกและลบ และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์คะแนนสะสมตลอดหลักสูตรในรูปของคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z'_{y_3} = 0.385 (Z_1) + 0.308 (Z_3) - 0.273 (Z_6)$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า มีประเด็นที่สำคัญซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

การศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ พบว่า

1. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกได้แก่ ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ที่เกี่ยวกับความถนัดทางการเรียนและนิสัยในการเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกคือ ความถนัดทางการเรียน รองลงมาคือ นิสัยในการเรียน โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกได้ร้อยละ 19.40 แสดงว่าตัวแปรความถนัดทางการเรียน ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งของการสอบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2537 ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน 3 ชุดย่อย ได้แก่ แบบทดสอบความจำ แบบทดสอบมิติสัมพันธ์ และแบบทดสอบเหตุผล สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิกได้สูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนวิชาพื้นฐานเฉพาะแพทย์ในชั้นพรีคลินิก รวมจำนวน 88 หน่วยกิต ดังที่กำหนดให้นักศึกษาศึกษาในชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 3 เป็นหลักสูตรบูรณาการของเนื้อหาวิชาการแพทย์พื้นฐาน พร้อมกับบูรณาการระหว่างเนื้อหาวิชาการด้านชีววิทยา พฤติกรรมมนุษย์และสังคมร่วมไปด้วยอย่างต่อเนื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของหลักสูตร จะจัดโดยใช้วิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based Learning) การเรียนการสอนจะเรียนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาได้ซักถาม อภิปรายในการเรียนรู้ เป็นการเพิ่มพูนทักษะทางการคิดแก้ปัญหา (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540 ค: 105-106) จากลักษณะการจัดการเรียนการสอนดังที่กล่าวมา จะเห็นว่าแบบทดสอบที่ใช้วัดความถนัดทางการเรียนทั้ง 3 ชุดย่อย มีประโยชน์ในการศึกษาชั้นพรีคลินิก คือ ผู้เรียนจะต้องมีเหตุผลมาสนับสนุนในการซักถาม อภิปรายและสรุปผลของสถานการณ์ที่กำหนดให้อย่างสมเหตุสมผล โดยอาศัยหลักตรรกวิทยา (Logic) ผู้เรียนสามารถมองเห็นหรือมีมโนภาพเกี่ยวกับสถานการณ์ในรูปแบบมิติต่าง ๆ ที่เปลี่ยนไป ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจได้ว่า การเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเมื่อสิ่งที่เรารู้มันเปลี่ยนสภาพไป ผู้เรียนจะต้องสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ศึกษา นอกจากนั้นการเรียนการสอนผู้เรียนต้องมีการสะสมเรื่องราวสิ่งที่ศึกษา และสามารถจดจำและระลึกออกมาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง (วิญญา วิศาลาภรณ์, 2522: 11-77) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของแคมป์เบล (Campbell, 1965 : 862-863) ที่ศึกษาโดยใช้แบบทดสอบความถนัดทั่วไป แบบทดสอบความถนัดด้านคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบอื่น ๆ เพื่อพยากรณ์เกรดของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยมินนิโซต้า ปรากฏว่าได้ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0-45-0.55

สำหรับตัวแปรนิสัยในการเรียน สามารถร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้น

ฟรีคลินิกในอันดับรองลงมานั้น อาจเนื่องมาจากลักษณะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของหลักสูตร จะจัดโดยใช้วิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based Learning) เป็นการนำปัญหามาใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาจริงทางการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศทุกระดับ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับการแก้ปัญหาของรัฐ ในการศึกษาจะจัดให้นักศึกษามีโอกาสแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed Learning) โดยมหาวิทยาลัยจะจัดเตรียมบริการวิชาการ (Learning resource center) ที่สมบูรณ์ไปด้วยตำราวารสาร สื่อการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ไว้สำหรับการศึกษด้วยตนเองของนักศึกษา (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540 ค: 105-106) ดังนั้นจากวิธีการเรียนการสอนในหลักสูตรแพทยศาสตร์ฯ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นักศึกษาจะต้องมีพฤติกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ คือ นักศึกษาจะต้องคิดและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง อาจารย์ผู้สอนจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ ชี้แนะทางการเรียนรู้ และกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียน โดยร่วมการอภิปราย วิเคราะห์ วิจัยร่วมกับนักศึกษาเป็นการให้นักศึกษารู้จักคิดค้นวิธีเรียนและเรียนเนื้อหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นนักศึกษาจะต้องมีการวางแผนการเรียน มีความตั้งใจและเอาใจใส่การเรียน มีการแบ่งเวลาเรียนให้เหมาะสมและสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด สิ่งเหล่านี้นักศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เป็นประจำ เป็นนิสัยของแพทย์ตลอดไป ดังคำกล่าวของม่งงพรรณ เกดพิทักษ์ (2538 : 1) ที่กล่าวว่านิสัยในการเรียนหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบพึ่งตนเอง

2. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ที่เกี่ยวกับความถนัดทางการเรียน โดยเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก ได้ร้อยละ 7.20 แสดงว่าตัวแปรความถนัดทางการเรียนสามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิกได้สูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในช่วงของการศึกษาในระดับชั้นฟรีคลินิก กำหนดให้นักศึกษาเรียนวิชาพื้นฐานทางการแพทย์ ด้วยการบูรณาการระหว่างวิทยาศาสตร์การแพทย์

พื้นฐานกับวิทยาศาสตร์คลินิก โดยการวิเคราะห์ปัญหา นักศึกษาแพทย์จะต้องสามารถอธิบายได้ว่าต้องการเรียนเนื้อหาความรู้อะไรที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา นั้น ๆ เป็นการเรียนเพื่อ ความเข้าใจหลักการและกลไกของการเกิดโรคโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า และ เมื่อนักศึกษาศึกษาต่อไปในหลักสูตรระดับชั้นคลินิก นักศึกษาก็จะสามารถพัฒนาคุณสมบัติของ แพทย์ที่ต้องการตามมาตรฐานของแพทยสภาและการประชุมอบรมการศึกษาแพทยศาสตร์ของ ไทย พ.ศ.2529 ซึ่งอาจจะรวมกลุ่มได้ดังนี้ (1) ความสามารถและทักษะของแพทย์ที่ต้องมีเพื่อ การบริหารผู้ป่วยในด้านต่าง ๆ คือ ด้านทักษะคลินิก (Clinical skill) สามารถที่จะเก็บข้อมูล จากผู้ป่วยด้วยการสัมภาษณ์ และตรวจร่างกาย และสามารถแปลผลของข้อมูลเหล่านั้นได้ ด้าน ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge and Understanding) สามารถที่จะจดจำและเข้าใจข้อมูล หรือความรู้ที่สัมพันธ์กับอาการหรืออาการแสดงทางคลินิก ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารแก่ผู้ป่วยได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านทักษะการติดต่อ (Interpersonal skill) ความสามารถ ในการติดต่อสื่อสารความหมายกับผู้ป่วยและญาติ เพื่อการเก็บข้อมูลสำหรับการรักษาพยาบาล ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจทางคลินิก (Problem-solving and Clinical judgment) การประยุกต์ความรู้ทักษะคลินิกและทักษะการติดต่อ เพื่อใช้ในการวินิจฉัยสืบค้นและจัดการกับ ปัญหาทางคลินิกของผู้ป่วย ด้านหัตถการ (Technical skill) ความสามารถที่ใช้ฝีมือและเทคนิค ต่าง ๆ ในการสืบค้น (Investigate) และการจัดการ (Management) ผู้ป่วย (2) คุณสมบัติทั่วไป และเจตคติ ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรมและเวชจริยศาสตร์ ความสามารถเชิงวิจารณ์ (Critical appraisal) คือ สามารถวิจารณ์การวิจัยหรือบทความทางการแพทย์ได้อย่างมีเหตุผล วิธีการทางระบาดวิทยา (Epidemiological method) คือ สามารถคิดและปฏิบัติในเรื่องของ สุขภาพและการให้บริการสุขภาพ (Health care) ในระดับบุคคล ครอบครัวและชุมชนได้อย่างดี โดยใช้วิธีการทางระบาดวิทยา มีการศึกษาต่อเนื่อง มีเจตคติที่คั่นคว้าและศึกษาความรู้ตลอดเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อชุมชนและสังคม โดยให้ตระหนักว่าสุขภาพและการให้บริการสุขภาพ เป็นเรื่องกว้าง ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับชีววิทยาอย่างเดียว แต่รวมไปถึงพฤติกรรมของมนุษย์ เรื่อง สังคมและประชากรด้วย (ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์. 2535 : 1-5)

การศึกษาระดับชั้นคลินิกมีลักษณะที่แตกต่างจากการศึกษาในระดับชั้นพรีคลินิก ในสองปีแรก กล่าวคือ การเรียนและการสอนส่วนใหญ่เป็นไปตามตารางเรียนของสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งได้เตรียมไว้เป็นระบบ เป็นระเบียบ นักศึกษาจะทราบล่วงหน้าว่าวันไหนจะต้องเรียนหรือทำ การทดลองเรื่องอะไร ตรงกันข้ามกับในช่วงสามปีของการเรียนวิชาทางคลินิก นักศึกษาจะพบว่า มีการบรรยายน้อย เวลาส่วนใหญ่เป็นการเรียนกับผู้ป่วย ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนจะได้ศึกษากับ

ผู้ป่วยไม่เหมือนกัน ในแต่ละวันของการเรียน จึงมีเนื้อหาที่นักศึกษาต้องขวนขวายเรียนด้วยตนเอง และต้องฝึกหัดการรู้จักตัดสินใจ เลือกทำสิ่งที่จำเป็นและได้รับประโยชน์มากที่สุด (ชาญ สถาปนกุล. ม.ป.ป. : 2-3) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าในการศึกษาระดับชั้นคลินิก นักศึกษาจะต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในการคิด วิเคราะห์ สามารถวินิจฉัยปัญหาทางคลินิกของผู้ป่วย โดยตั้งอยู่บนเหตุผลที่เหมาะสมและถูกต้อง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนหนึ่งมาจากความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากการฝึกฝนความรู้ ทั้งที่ศึกษาในระดับปริคlinik และประสบการณ์ทั้งปวงที่ได้สะสมกันมา เพื่อให้แต่ละคนได้เรียนรู้ และประกอบอาชีพตามแนวทางที่ตนถนัด ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในอาชีพแล้ว ยังเป็นการทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย (สมบุญณ ชิตพงศ์ และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2518 : 17) ดังเช่นการศึกษาของโธมัส (Thomas. 1971 : 2495-2496 - A) ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนผิวดำ 5 แห่ง และที่มหาวิทยาลัยที่นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนผิวขาวอีก 10 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า ตัวทำนายเกรดเฉลี่ยการศึกษาภาคแรกของนักศึกษาที่ดีที่สุด ได้แก่ ความถนัดด้านภาษา และด้านคณิตศาสตร์

3. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ได้แก่ ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ที่เกี่ยวกับความถนัดทางการเรียนและนิสัยในการเรียนและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร คือ ความถนัดทางการเรียน รองลงมาคือนิสัยในการเรียนและตัวแปรลำดับที่ 3 คือ การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ได้ร้อยละ 23.20 ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ที่เกี่ยวกับความถนัดทางการเรียนเป็นตัวพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์ได้สูงสุด ดังนั้นจะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์จะดีหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความถนัดทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ทั้งนี้ เนื่องจากแพทย์เป็นวิชาชีพที่นิยมศึกษากันอย่างกว้างขวางในสังคมไทย นับแต่เริ่มใช้ระบบการสอบคัดเลือกเป็นต้นมา ปรากฏว่าในแต่ละปีการศึกษามีสถิติการสมัครเข้าศึกษาเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่สถาบันผลิตแพทย์จะสามารถรับไว้ได้ การสอบคัดเลือกในอดีตที่ผ่านมาเน้นการวัดความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการเป็นหลัก ทำให้สามารถคัดคนที่มีสติปัญญาสูงเข้าศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการคัดเลือกจะสามารถคัดผู้ที่มีสติปัญญาสูงเข้าศึกษาแล้วก็ตาม จากรายงานของสถาบันผลิตแพทย์ต่าง ๆ พบว่า นิสิตนักศึกษาแพทย์จำนวนหนึ่งบางคนไม่สามารถเรียนสำเร็จตามหลักสูตรได้ นอกจากนี้บัณฑิตแพทย์บางคน

ไม่สามารถประกอบอาชีพรับใช้สังคมได้อย่างเหมาะสม กรณีดังกล่าวก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งทางด้านเป้าหมายการศึกษาและเศรษฐกิจของประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2528: คำนำ) สืบเนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิตแพทย์ต่างเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว และมุ่งแสวงหาเครื่องมือสอบคัดเลือกเพื่อใช้ร่วมกับแบบวัดความสามารถเชิงวิชาการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันโดยคำนึงถึงความถนัด บุคลิกภาพและสุขภาพจิต และคาดว่าจะช่วยคัดเลือกผู้เข้าศึกษาแพทย์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมโดยส่วนรวมได้เป็นอย่างดี (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2537 : 1-2) ดังที่บุญชม ศรีสะอาด (2526 : 1) กล่าวว่า สมรรถนะของมนุษย์เป็นสิ่งมหัศจรรย์ ที่สุดในจักรวาล เป็นองค์ประกอบที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์อื่นทั้งปวง ความสามารถทางสมองของมนุษย์ ทำให้พัฒนาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างมากมายมหาศาล เอาชนะขีดจำกัดต่าง ๆ ทำให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาและปรับชีวิตให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มนุษย์แต่ละบุคคลมีความสามารถแตกต่างกัน และแต่ละบุคคลยังมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ไม่เท่าเทียมกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างบุคคลในแต่ละด้านแล้ว จะพบว่ามีความสามารถเด่นด้อยแตกต่างกันไป นอกจากนี้ อัทมานและกล็อก (Ahmann and Glock.1968 : 16) ได้ให้ความหมายว่า ความถนัดหมายถึง สมรรถวิสัยของบุคคลที่จะเรียนรู้ และเครื่องมือในการประเมินผลความถนัดจึงสร้างขึ้นเพื่อพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้น ถ้าหากบุคคลได้รับการฝึกฝนที่เหมาะสม ดังการศึกษาของสตริกเกอร์ ชิฟฟ์แมน และรอสส์ (Stricker, Schiffman and Ross. 1965 : 1801-1805) ได้ใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนด้วยภาษาและคณิตศาสตร์สองฉบับพยากรณ์ผลการเรียนในวิทยาลัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 225 คน ปรากฏว่าได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.54

ส่วนปัจจัยด้านชีวิตสังคมของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับนิสัยในการเรียน ซึ่งเป็นตัวพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์ที่สำคัญเช่นกัน ดังนั้นนักศึกษาแพทย์ที่เข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงควรได้รับการพัฒนานิสัยในการเรียนที่ดี เพราะผู้ที่มีนิสัยในการเรียนดีจะสามารถจัดการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิชาชีพแพทย์จะเน้นให้นักศึกษาคิดด้วยตนเอง หรือคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น เพื่อให้สามารถออกไปประกอบอาชีพและตลอดจนดำรงชีวิตโดยใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ และเป็นแพทย์ที่ให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ ดังคำกล่าวของแมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 2) ที่ว่านิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพึงพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจพฤติกรรมนั้นก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้น นิสัยในการเรียนจึงเป็นพฤติกรรมด้านการเรียนที่

บุคคลมีความพึงพอใจและปฏิบัติเป็นประจำ โดยที่พฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียน นอกจากนี้สำเนา ขจรศิลป์ (2537 : 84) ยังกล่าวถึงปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยไว้ว่า ระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษานั้นแตกต่างกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งนักศึกษาขาดทักษะในการเรียน เช่น การจดคำบรรยาย การค้นคว้า และการศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่งเวลาเรียนเพื่อการศึกษาล่วงหน้าที่ต้อง จึงทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาในการปรับตัว คำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีนิสัยในการเรียนไม่เหมาะสม จะมีปัญหาการปรับตัวในด้านการเรียน ดังนั้น จากการพิจารณานิสัยในการเรียนของนักศึกษาแพทย์ ดังที่ได้ศึกษาเห็นว่า มีนิสัยในการเรียนอยู่ในระดับเหมาะสม ไม่มีปัญหาในการเรียนอันเกิดจากการปรับตัวทางการเรียนและอีกประการหนึ่ง การจัดการเรียนการสอนของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้นำแนวความคิดจากผลการประชุมแพทยศาสตรศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 5 เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2529 มาใช้เป็นกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา 2 ประการ กล่าวคือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem-based Learning) และชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning หลักสูตรการศึกษาตามระบบการศึกษาแนวใหม่นี้ประกอบด้วยสิ่งสำคัญคือ มีการบูรณาการของสาขาวิชา มีการเรียนรู้ด้วยการกำกับตนเอง และจัดการเรียนโดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540 ก : 1-4) จึงทำให้ปัญหาด้านการเรียนดังที่วัดภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 22) กล่าวไว้ว่า เนื่องจากการเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาพยายามศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รู้จักค้นคว้า รู้จักใช้ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการสังเกต ชักถาม จดจำ สืบค้น ปฏิบัติจริงและจากการอ่าน การเรียนระดับนี้นักศึกษาจึงต้องขวนขวาย ฝึกฝนตนเอง สร้างวินัยในตนเอง เนื่องจากไม่มีอาจารย์คอยดูแลเช่น ชั้นมัธยมศึกษา วิธีการต่างๆ เหล่านี้ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังกลยุทธ์ที่กล่าวไว้ มีการชี้แนะให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ จึงทำให้นักศึกษาแพทย์มีนิสัยในการเรียนเหมาะสมตามที่ต้องการ เป็นไปตามระบบการศึกษาแนวใหม่

สำหรับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยเป็นตัวร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร และมีความสัมพันธ์ไปในทางลบ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาต้องจัดแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยให้ได้อย่างเหมาะสม จึงสามารถที่จะเรียนได้อย่างดีในสาขาวิชาแพทยศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมใจ ศรีสินรุ่งเรือง (2529: 186-189) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การเข้าร่วม

กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะทรัพยากรธรรมชาติ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ (วิทย์) ทั้งนี้เนื่องจากในการศึกษาวิชาแพทยศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่ผู้เรียนต้องทุ่มเทในการศึกษาและปฏิบัติงานตลอดเวลา นักศึกษาที่ไม่สามารถจัดเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมกับตนเองแล้ว ย่อมที่จะส่งผลต่อการเรียนของตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาระดับชั้นคลินิก นักศึกษาทุกคนต้องศึกษาและดูแลผู้ป่วยตามที่ได้รับมอบหมาย ทำให้มีโอกาสนี้ที่จะใช้เวลาเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยค่อนข้างน้อย ดังที่อภิขนา โขวินทะ และคนอื่น ๆ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียนแพทยกับนักศึกษาที่เข้าเรียนแพทยระหว่าง พ.ศ.2526-2536 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 1,052 คน พบว่า ส่วนหนึ่งมาจากการแบ่งเวลาเรียนและเข้าทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย นักศึกษาแพทย์ทุกคนควรจัดสรรเวลาให้เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อช่วยพัฒนา นักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และยังส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ฝึกฝนให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ ฝึกความคิดและการตัดสินใจของนักศึกษา และยังช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม (วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 147)

จากการศึกษาปัจจัยที่สามารถร่วมพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์ จึงได้พบว่า มีตัวแปร 3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามลำดับดังนี้ ความถนัดทางการเรียน นิสัยในการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ซึ่งจากผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของอภิขนา โขวินทะ และคนอื่น ๆ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียนแพทย์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการศึกษาย้อนหลังจากทะเบียนประวัติการศึกษาของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สอบเข้าเรียนแพทย์ได้ระหว่าง พ.ศ. 2526-2536 จำนวนทั้งหมด 1,052 คน และพบว่าปัจจัยที่บั่นทอนความสำเร็จในการเรียนแพทย์นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการตัดสินใจเลือกเรียนผิดพลาด โดยไม่มีใจรักหรือความถนัดในการเรียนแพทย์ การแบ่งเวลาเรียนและการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่เหมาะสม จึงมีผลกระทบต่อการจิตใจและการเรียน รวมทั้งเกิดความวิตกกังวลและความล้มเหลวในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษพบว่า ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ที่เกี่ยวกับความถนัดทางการเรียน มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ทั้ง 3 ระดับ คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับปริคlinik คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับคลินิก และคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ดังนั้น ในการจัดสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรได้พิจารณาใช้ผลการทดสอบความถนัดทางการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์ ร่วมกับแบบทดสอบที่วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือข้อสอบคัดเลือกอื่น ๆ ทั้งนี้การจัดให้มีการทดสอบความถนัดทางการเรียน ก็เหมือนกับการวัดสติปัญญาอย่างหนึ่ง ผลจากการทดสอบจะชี้บ่งถึงระดับสมรรถภาพทางสมองของบุคคล จึงยอมใช้เป็นเครื่องพยากรณ์ผลการเรียนในอนาคตได้เป็นอย่างดีว่านักศึกษาแพทย์จะมีสติปัญญาพอที่จะเล่าเรียนได้สำเร็จตามหลักสูตรหรือไม่ ด้วยวิธีการเช่นนี้ จึงคาดว่าจะสามารถช่วยลดปัญหาการลาออกกลางคัน การสอบตกซ้ำชั้นของนักศึกษาแพทย์ได้ จึงเห็นได้ว่า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผลจากการทดสอบความถนัดยอมช่วยลดความสูญเปล่าทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี

2. จากผลการวิจัยที่ได้พบว่า ตัวแปรด้านนิสัยในการเรียนที่สามารถรวมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับปริคlinik และคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รวมทั้งอาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครอง จึงควรให้การส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาแพทย์ได้พัฒนานิสัยในการเรียนที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากนิสัยในการเรียนเป็นสิ่งที่ครอบคลุมถึงวิธีการเรียน วิธีการทำงาน เช่น การอ่านหนังสือ การท่องจำบทเรียน การวางแผนการทำงาน การเตรียมตัวก่อนสอบ การค้นคว้าเพิ่มเติม การแบ่งเวลาในการเรียน การมีความรับผิดชอบต่อการเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนของนักศึกษาแพทย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นถ้านักศึกษาแพทย์มีนิสัยในการเรียนที่ดี ก็จะทำให้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีต่อไป แต่ถ้านักศึกษาแพทย์มีนิสัยในการเรียนที่ไม่ดี เช่น ขาดการวางแผน มีวิธีการทำงานที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่รู้จักแบ่งเวลาที่เหมาะสม ก็จะทำให้การเรียนนั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ในการศึกษาของหลักสูตรแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้เกี่ยวข้องควรได้มีการแนะนำวิธีการเรียนให้กับนักศึกษาแพทย์เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาแพทย์ มีนิสัยในการเรียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียน โดยรู้จักคิด รู้จัก

แก้ปัญหา คิดเป็น ทำเป็น สามารถศึกษาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่
ความเป็นแพทย์ที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จะไปปฏิบัติงานได้ในทุกชุมชนของประเทศ
และมีความรู้ ความสามารถและทักษะพื้นฐานพอเพียงที่จะศึกษาต่อเป็นแพทย์เฉพาะทางได้
เมื่อต้องการ ดังความมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

3. จากผลการวิจัยก็ได้พบว่า ตัวแปรด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย สามารถ
พยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร โดยเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ไปในทางลบ คือ
นักศึกษาแพทย์ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก จะมีคะแนนเฉลี่ย
สะสมตลอดหลักสูตรต่ำกว่านักศึกษาแพทย์ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอยู่ใน
ระดับน้อย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก การเรียนการสอนในหลักสูตรแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ เป็นการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ นักศึกษาแพทย์จะต้องมีทักษะในการคิดแก้ไข
ปัญหา คิดเชิงวิจารณ์ และสามารถเรียนรู้โดยแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้
การศึกษาวិชาแพทยศาสตร์ เป็นสาขาที่นักศึกษาแพทย์ต้องใช้เวลาในการศึกษาและปฏิบัติงานกับ
ผู้ป่วยตลอดเวลา ถ้านักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมากเกินไปหรือทำกิจกรรมใน
มหาวิทยาลัยในเวลาที่ว่างจากการเรียน ซึ่งเวลาที่ว่างจากการเรียนนี้ นักศึกษาแพทย์ควรจะต้อง
ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนั้นการใช้เวลาว่างจากการเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาแพทย์
จะต้องรู้จักแบ่งเวลาเพื่อการศึกษาค้นคว้าและใช้ทำกิจกรรมให้เหมาะสม จึงจะทำให้ นักศึกษา
แพทย์เป็นผู้มีความรู้และมีพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนานักศึกษาแพทย์ให้เป็น
บุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ในแต่ละชั้นปี
เพื่อพิจารณาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ในแต่ละชั้นปี
2. ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ของนักศึกษาแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนเช่น การปรับตัวทางการเรียน เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน
3. ควรศึกษาเพื่อค้นหาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่ง
โดยเฉพาะ เช่น สถิติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ศัลยศาสตร์ อายุรศาสตร์ และกุมารเวชศาสตร์ เป็นต้น
4. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาแพทย์ โดยใช้เทคนิคการวิจัยอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์ลิซเรล (LISREL)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุตประเสริฐ. "คุณภาพการศึกษา," วิทยาสาร. 72 : 32-35 ; กรกฎาคม-กันยายน 2520.
- จงกลนี ชุติมาเทวินทร์. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญา กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จันทร์ ดิยะวงศ์. รูปแบบที่เหมาะสมในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตครูศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- จุไร ชุมชุม. สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การวิจัยคุณภาพบัณฑิต : รายงานวิจัย กรุงเทพฯ : คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบด้านภูมิหลัง ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน และด้านการเรียนการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- ชวาล แพร์ตกุล. "ความหมายของความถนัด," พัฒนาวัฒนธรรมฉบับที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.
- _____. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.
- ชาญ สถาปนกุล. การสอนและการเรียนกับผู้ป่วย. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ม.ป.ป.
- ดวงกมล มาลารัตน์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์. วิธีการสอนในระยะที่ 2 ของหลักสูตรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

ทองจันทร์ หงส์ดารมภ์. รายงานการประชุมแพทยศาสตรศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 18-19

พฤศจิกายน พ.ศ. 2536. กรุงเทพฯ : กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2536.

ธนิศ วัฒนิน. "เทคนิคการสอนในระดับอุดมศึกษา," คุรุปริทัศน์. 9(5) : 46-54 ; พฤษภาคม 2527.

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. แนะนำการศึกษานักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540. ก.

_____. รายงานการประชุมคณะกรรมการการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540. ข.

_____. เลือกเรียนอะไรดีที่ธรรมศาสตร์ 40. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540. ค.

_____. สรุปการประชุมสัมมนาการปฏิรูปการสาธารณสุข และแพทยศาสตรศึกษา.

กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข, 2540. ง.

_____. รายงานสรุปผลการเรียนของนักศึกษาแพทย์ธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ :

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541. ก.

_____. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ :

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541. ข.

นุชสิริ เลิศวุฒิโสภณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์,

ที่สถานวิทยาสตรฟรีคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2541.

บุญชม ศรีสะอาด. เอกสารคำสอนแบบทดสอบวัดความถนัด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

เบญจมา สุทธะพินทุ. สาเหตุของการสูญเสียทางการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ :

การศึกษาของวิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.

วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2536.

อัดสำเนา.

ประพัฒน์ จำปาไทย. ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิต

ศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

พาณี ปรีชานนท์ และคนอื่น ๆ. รายงานวิจัยแนวกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตร

ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2526-2530). กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2527.

อัดสำเนา.

พิมศรี เปานิล. บรรยากาศการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตและอาจารย์. วิทยานิพนธ์ค.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับ

ปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. คัมภีร์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2518.

_____. การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา . กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. รายงานการวิจัยเรื่องการสร้างแบบทดสอบความถนัดทางแพทยศาสตร์

สำหรับผู้สอบเข้ามหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2528.

_____. รายงานการวิจัยเรื่องการติดตามแบบวัดความถนัดทางแพทยศาสตร์ในการคัดเลือก

นิสิตนักศึกษาแพทย์. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการการประสานงานสร้างแบบทดสอบ

ความถนัดทางแพทยศาสตร์ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2537.

_____. รายงานประจำปี 2538. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2538.

ระเบียบ สีนประภาณานนท์. ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการเรียนและการ

บริการนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลของรัฐ วิทยานิพนธ์ค.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2531. อัดสำเนา.

- รัตนา ดวงแก้ว. สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเชาวน์ปัญญา สภาพแวดล้อมทางปัญญาและ
ฐานะทางสังคมมีต่อกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ลัดดา สุขปรีดี. หลักการบริหารกิจการนักเรียน นิสิต นักศึกษา กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
2533.
- วิญญา วิศาลภรณ์. การวัดความถนัดเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สงขลา, 2522.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. หลักและธรรมชาติของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในการพัฒนา
การเรียนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- _____. บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530.
- วัลลี สัตยาศัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์,
ทั้งงานศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม
2541.
- วาสนา ชาวหา. สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- วิจิตร ศรีธำณ, หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2528.
- ศรีระพร จันทโนทก. ตัวแปรที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สงัด อุทรานนท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
วงเดือน, 2525.
- สายพิน สดคณิง. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- สุพัตรา วิจิตรโสภ. ศึกษาองค์ประกอบบางประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. อัดสำเนา.

- สุมาลี สุวรรณภักดี. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล
ในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- สุรทิน จันทรมะโน. ความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนัปัญหา ความถนัด คะแนนสอบคัดเลือก
นิสัยและทัศนคติในการเรียน และบุคลิกภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- สมบุญ ชิตพงศ์ และ สำเริง บุญเรืองรัตน์. การวัดความถนัด . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์, อัดสำเนา.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1 : พื้นฐานและบริการนักศึกษา. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2537.
- อภิชนา ไชวรินทร์ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่นำมาสู่ความล้มเหลวของการเรียน
แพทย์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.
- อรพรรณ วิระภาดิส. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- อวยชัย วิยสุวรรณ. การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้องค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือ
ความสามารถทางด้านสติปัญญา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- อารี วลัยเสวี. รายงานการดำเนินงานคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2533-
2539. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
_____ . 6 ปี แรกคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2533-2539.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- อัญเชิญ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ รัตนา ศิริพานิช . รายงานการวิจัยเรื่องการสร้างแบบทดสอบ
วัดความถนัดทางการเรียนเพื่อใช้คัดเลือกนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

จำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์. ปัญหาและความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของ

มหาวิทยาลัยมหิดลระดับปริญญาตรี ณ ศาลายา วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.

Ahmann, J. Stanley and Marvin D. Glock. Evaluation Pupil Growth Principles of Test and Measurement. 3rd ed. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1968.

Anastasi, Anne. Psychological Testing. New York : The Mac Millian Co., 1961.

Astin, A. "Personal and Environmental Factors Associated with College Dropouts among High Aptitude Students," The Journal of Educational Psychology. 55 : 219-227 ; August, 1964.

Astin, A.W. Predicting Academic Performance in College. p.229 . New York : Free Press, 1971.

Bennett, M.E. College and Life. New York : McGraw - Hill Book Co., Inc., 1952.

Bloom, Benjamin S. Human Characteristics and School Learning. New York : McGraw-Hill Book Co., Inc., 1976.

Boyd, William M. The Forgotten Side of the Black Undergraduate : An Assessment of Academic Achievements and Aspirations during the 1970'S. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research, April , 1979.

Campbell, John Paul. "The Use and Evaluation of an Iterative Multiple Regression Technique for Enhancing the Prediction of Academic Success by Criterion Grouping," Dissertation Abstracts International. 26 : 862-863-A; August, 1965.

Carter, Harold D. "Overachiever and Underachiever in the Junior High School," California Journal of Educational Research. 12 : 51-56; 1961.

Cogan, Morris L. "Studies of Teacher Behavior," The Journal of Experimental Education. 26 : 135 – 139 ; January , 1975.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper&Row, 1971.

- David, Arthur DeCoster. "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationships, Personal Adjustment and Achievement for College Freshmen," Dissertation Abstracts International. 31(1) : 5789-A ; May, 1971.
- Dement, A.L. "The College Woman As a Science Major," Journal of Higher Education. 33 : 484 – 490 ; 1976.
- Edwards, Allen Louis. Technique of Attitude Scale Construction. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc., 1957.
- Eysenck, H.J., W. Arnold and R. Meili. Encyclopedia of Psychology. London : Search Press, 1972.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Auckland : McGraw-Hill International Book Company, 1981.
- Flemming, Michael C. and Joseph G. Nellis, Principles of Applied Statistics. London : Routledge , 1994.
- Freeman, Frank S. Theory and Practice of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Rinehart and Winston, 1966.
- Freund, John E. Modern Elementary Statistics. 5th ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc., 1979.
- Groble, Robert Inwin. "A Study of the Student Dropout Problem at Miami University," In Dissertation Abstract International . 17 : 61 ; 1957.
- Herbert, Stroup. The Philosophy of Student Activities. Minneapolis . University of Minnesota Press, 1965.
- Holtzman, H. Wayne. Survey of Study Habits and Attitudes. New York : the Psychological Corporation, 1965.
- Jacobson, Smith M. "Student Activities," in Teaching in Higher Education. Chicago : Rand McNally College Publishing Company, 1963.
- Joseph, Donald Dear. "Students' Perceptions of Variables the Relate to Academic Success in College among Blacks and Whites, Males and Females, and Sophomores, Juniors and Senior," Dissertation Abstracts International . 35 :7675-A; June, 1975.

- Joseph, Thomas Tambe. "The Prediction of Academic Performance of Open Admission Students at Virginia State University," Dissertation Abstracts International .43 : 2572-A; February, 1982.
- Klausmeir, Herbert J. Educational Psychology. New York : Harper & Brothers, 1961.
- Koelsche, C.L. "A Study of the Student Dropout Problem at Indiana University," Journal of Education Research. 49 : 357 – 364 ; 1956.
- Lindgren, Henry C. The Psychology of College Success. New York : John Wiley, 1969.
- Maddox, R. How to Study. Greenwich, Conn : Fawcett Publicat, 1963.
- Paeratakul, Chawal. An Investigation of the Efficiency of the Indiana Freshmen Orientation Test Battery and Its Implication for Counseling and Guidance. Doctoral Dissertation Indiana University, 1961.
- Prescott, Donail A. "A Report of Conferences on Child Study," Educational Bulletin. Bangkok : Chulalongkorn University, 1961.
- Romine, Stephen. "Student and Faculty Perception of Effective University Instruction Climates," The Journal of Educational Research. 68 (4) : 139-143 ; December, 1974.
- Stricker, L.J., Harold Schiffman and John Ross. "Prediction of College Performance with the Myers-Briggs Type Indicator," Educational and Psychological Measurement. 25 : 1081-1085; 1965.
- Taylor, H. "The Future of American Education," in American Scholar. 18(1) : 33-40; 1964.
- The World Bank . "A Survey of Findings : Internal Efficiency and School Quality," Research News . 4 : 4 ; Spring, 1983.
- Thomas, Charles Teo. "The Relative Effectiveness of High School Grades and Standardized Test Scores for Predicting College Grades of Black Students," Dissertation Abstracts International. 32 : 2495-2496-A; November, 1971.
- Worthington, Lois H. and Claude W. Grant. "Factors of Academic Success Multivariate Analysis ," The Journal of Educational Research. 65 : 7-10 ; September, 1971.

Wrenn, C.Gilbert and Robert P. Larsen. Studying Effectively. Standford : Stanford University Press, 1969.

Wright, R. J. and A.G. Bean. "The Influence of Socioeconomic Status on the Predictability of College Performance," Journal of Educational Research. 11 : 277-283 ; Winter, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/1067

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

22 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวมณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ สุธรรมรักษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระวัฒนานนท์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักศึกษาแพทย์ โดยขออนุญาตให้นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 จำนวน 62 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวมณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร./โทรสาร. 258-4119

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

มีนาคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5

ด้วย ดิฉัน นางสาวมณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยบางประการที่
สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ เพื่อทำเป็นวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้รับจากนักศึกษา
เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าและถือว่าเป็นความลับ และขอความกรุณาตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้
ให้สมบูรณ์ที่สุด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์
(นางสาวมณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์)
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านชีวิตสังคมของนักศึกษาแพทย์

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. รหัสประจำตัว.....
2. คะแนนเฉลี่ยสะสมถึงภาค 1 ปีการศึกษา 2541 =
 - 2.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก =
 - 2.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก =
3. รายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองโดยรวม เดือนละประมาณบาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับสิ่งที่นักศึกษากระทำหรือปฏิบัติมากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ทำเช่นนั้นเกือบตลอดเวลาหรือเป็นประจำ (90% หรือมากกว่า)
- 4 หมายถึง ทำเช่นนั้นบ่อยมาก (ประมาณ 75% ของสภาพการณ์)
- 3 หมายถึง ทำเช่นนั้นบ่อย (ประมาณ 50% ของสภาพการณ์)
- 2 หมายถึง ทำเช่นนั้นบางครั้ง (ประมาณ 25% ของสภาพการณ์)
- 1 หมายถึง ไม่เคยทำเช่นนั้นเลย (ต่ำกว่า 10 % ของสภาพการณ์)

ข้อที่	นิสัยในการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้าวางแผนและปฏิบัติตามแผนการเรียนที่ได้กำหนดไว้					
2	ข้าพเจ้าเตรียมอ่านหนังสือล่วงหน้าสำหรับการเรียนในแต่ละครั้ง					

ข้อที่	นิสัยในการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงตามเวลาที่ อาจารย์เข้าสอน					
4	เมื่อจำเป็นต้องขาดเรียน ข้าพเจ้าจะ รีบติดตามเนื้อหา โดยสอบถามจาก เพื่อนหรืออาจารย์ผู้สอนทันที					
5	หากงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ ข้าพเจ้าจะไม่เข้าเรียน					
6	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์ สอน					
7	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้ามักใจลอยคิดถึง เรื่องอื่น					
8	ในขณะที่อาจารย์กำลังสอน ข้าพเจ้า คุยกับเพื่อน					
9	ในขณะที่เรียนเมื่อมีข้อสงสัย ข้าพเจ้า ซักถามอาจารย์					
10	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการอภิปราย ในบทเรียนที่อาจารย์สอน					
11	ข้าพเจ้าพยายามเลือกที่นั่งด้านหลัง เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกอาจารย์เรียก ให้ตอบคำถาม					
12	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าจะบันทึก ประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียน					
13	เมื่อเลิกเรียนข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนใหญ่ คุยกับเพื่อน					
14	ถ้างานที่ได้รับมอบหมายไม่ทัน ข้าพเจ้าขอลออกจากเพื่อน เพื่อให้มีส่ง อาจารย์					

ข้อที่	นิสัยในการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
15	ข้าพเจ้าแก้ไขผลงานตามที่อาจารย์ให้ข้อวิจารณ์					
16	ก่อนลงมือเขียนรายงาน ข้าพเจ้าต้องพยายามทำความเข้าใจเรื่องที่ทำความเข้าใจแจ่มแจ้งเสียก่อน					
17	เมื่อไม่เข้าใจในบทเรียนข้าพเจ้าจะพยายามศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
18	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด					
19	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ดูทีวีหรือวีดิทัศน์					
20	ข้าพเจ้าทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้วในแต่ละวันหลังเลิกเรียน					
21	ข้าพเจ้าทำเครื่องหมายเพื่อให้สะดวกต่อการจดจำหรือทบทวนบทเรียน					
22	ข้าพเจ้าทำบันทึกย่อเนื้อหาแต่ละเรื่องเพื่อช่วยในการทบทวนบทเรียน					
23	ข้าพเจ้าไม่มีสมาธิในการทบทวนบทเรียน					
24	ทุกครั้งที่ว่างข้าพเจ้าทบทวนบทเรียน					
25	ข้าพเจ้าวางแผนการดูหนังสือเพื่อเตรียมตัวให้พร้อมในการสอบ					

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนของอาจารย์

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง
เพียงช่องเดียวที่ตรงกับกรกระทำหรือปฏิบัติของอาจารย์มากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ
ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	นักศึกษามีความเห็นว่าอาจารย์กระทำหรือปฏิบัติมากที่สุด
มาก	หมายถึง	นักศึกษามีความเห็นว่าอาจารย์กระทำหรือปฏิบัติมาก
ปานกลาง	หมายถึง	นักศึกษามีความเห็นว่าอาจารย์กระทำหรือปฏิบัติปานกลาง
น้อย	หมายถึง	นักศึกษามีความเห็นว่าอาจารย์กระทำหรือปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	นักศึกษามีความเห็นว่าอาจารย์กระทำหรือปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อที่	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะสอน					
2	อาจารย์ชี้แจงวิธีและเกณฑ์การวัดและประเมินผลก่อนการเรียน					
3	จากการสอนแสดงว่าอาจารย์เตรียมการสอนมาล่วงหน้า					
4	อาจารย์มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ					
5	อาจารย์มีวิธีการสอนที่ทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียน					
6	อาจารย์จัดกิจกรรมการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ทำให้เกิดการเรียนรู้					
7	อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนที่กระตุ้นให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์					

ข้อที่	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8	ขณะสอนอาจารย์ให้ความสนใจนักศึกษาทุกคนเท่าเทียมกัน					
9	ในการสอนอาจารย์ชี้ให้เห็นความสำคัญในเรื่องที่เรียนและเกี่ยวข้อง					
10	อาจารย์อธิบายตอบข้อสงสัยของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน					
11	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่กำลังสอน					
12	อาจารย์เข้มงวดมากทำให้บรรยากาศไม่น่าเรียน					
13	อาจารย์ใช้สื่อประกอบการสอนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้					
14	อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียน โดยการให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กัน					
15	อาจารย์สอดแทรกประสบการณ์และเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน					
16	แหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่อาจารย์แนะนำเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้					
17	อาจารย์ใช้วาจาติชมนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
18	อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษาทุกคน					
19	อาจารย์ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา					
20	การบริหารเวลาในการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติมากที่สุด
มาก	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติมาก
ปานกลาง	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติปานกลาง
น้อย	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้ามีเพื่อนต่างคณะหรือต่างสาขาวิชา					
✓ 2	การมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนช่วยให้ข้าพเจ้ามีความคิดกว้างไกล					
✓ 3	การมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนมีส่วนช่วยในการพัฒนาบุคลิกภาพของข้าพเจ้า					
4	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนคือบุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิตการเรียนในมหาวิทยาลัย					
✓ 5	ข้าพเจ้าจะไม่กล่าวถึงข้อบกพร่องของเพื่อน เพราะกลัวเพื่อนจะเสียใจ					
✓ 6	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนที่กล้าตักเตือนเราแสดงว่าเขาเป็นเพื่อนแท้					
7	การคุยกับเพื่อนช่วยให้ข้าพเจ้ามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เพิ่มขึ้น					
✓ 8	ข้าพเจ้ามีเพื่อนแท้ที่เข้าใจหรือสามารถปรึกษาหารือในเรื่องส่วนตัวได้					

ข้อ ที่	ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9	การได้อยู่ในกลุ่มเพื่อน ทำให้ข้าพเจ้า รู้สึกสบายใจ					
10	เมื่อเพื่อนมีปัญหาด้านการเงิน ข้าพเจ้าจะ ช่วยเหลือตามความเหมาะสม					
11	นักศึกษาในคณะคบหาเป็นเพื่อนกัน โดยไม่ สนใจว่ามีฐานะเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน หรือไม่					
12	ความคิดที่ขัดแย้งกับเพื่อนไม่มีผลต่อการ ทำให้เลิกเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน					
13	การทำกิจกรรมกับเพื่อน ทำให้รู้สึก สนุกสนาน					
14	ข้าพเจ้าร่วมมือกับเพื่อน ๆ จัดกิจกรรม ทางวิชาการที่ส่งเสริมด้านการเรียน					
15	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ข้าพเจ้า ปรึกษากับเพื่อน					
16	ในการทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนถึงแม้ จะประสบปัญหาก็ช่วยกันแก้ไข					
17	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนส่วนใหญ่เข้ากันได้ดี					
18	นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ร่วมกัน					
19	มีการช่วยแนะนำด้านการเรียนระหว่าง เพื่อนนักศึกษา					
20	เมื่อมีเวลาว่างข้าพเจ้าพูดคุยเกี่ยวกับ เรื่องต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความและเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง เพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักศึกษามากที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติมากที่สุด
มาก	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติมาก
ปานกลาง	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติปานกลาง
น้อย	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	นักศึกษามีความคิดเห็นหรือปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ ที่	การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
2	ระเบียบของมหาวิทยาลัยเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
3	อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม					
4	กิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัด ส่งเสริมให้เกิดประโยชน์กับการศึกษา					
5	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ไหว้ครู, รับน้อง ฯลฯ					
6	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น วัดความดันโลหิต, ตรวจกรุ๊ปเลือด ฯลฯ					
7	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ร่วมฟังการบรรยายธรรม, การตักบาตร ฯลฯ					
8	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เช่น ร่วมแข่งขันกีฬาระหว่างคณะหรือร่วมเชียร์ ฯลฯ					

ข้อ ร.	การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น ร่วมโครงการพัฒนาบุคลิกภาพ					
10	ข้าพเจ้าทราบวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยที่ได้ เข้าร่วม					
11	ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าจาก การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ					
12	หลาย ๆ กิจกรรมที่ข้าพเจ้าเข้าร่วมทำให้ ประทับใจ					
13	การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและ จริยธรรมเป็นการส่งเสริมพัฒนาด้านจิตใจ					
14	การเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการใน มหาวิทยาลัยช่วยให้ข้าพเจ้าได้ทั้งความรู้ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น					
15	การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬามหาวิทยาลัยช่วย ให้ข้าพเจ้ารู้จักสนุกสนานและผ่อนคลาย ความเครียดจากการเรียน					
16	การเข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัย ช่วยให้ ข้าพเจ้าเกิดความซาบซึ้งในศิลปและ วัฒนธรรมของชาติไทย					
17	การเข้าร่วมในกิจกรรมนักศึกษาทำให้ ข้าพเจ้ามีเพื่อนมากขึ้น					
18	กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้ข้าพเจ้ารู้จักการ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					

ข้อที่	การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	ระดับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	กิจกรรมนักศึกษาทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ นอกเหนือจากการศึกษาตาม หลักสูตร					
20	กิจกรรมนักศึกษาทำให้ข้าพเจ้ารู้จัก การทำงานร่วมกับผู้อื่น					
21	กิจกรรมนักศึกษาทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มี เหตุผลมากขึ้น					
22	กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้ข้าพเจ้ามี ความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น					
23	กิจกรรมนักศึกษาช่วยให้ข้าพเจ้า เพิ่มพูนประสบการณ์ทางอาชีพ					
24	กิจกรรมนักศึกษาฝึกให้ข้าพเจ้า เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
25	กิจกรรมนักศึกษาทำให้ข้าพเจ้า ได้เรียนรู้ขั้นตอนการติดต่อและประสานงาน กับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ					
26	กิจกรรมนักศึกษาช่วยสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างนักศึกษาร่วมกิจกรรมด้วยกัน					

ขอขอบคุณที่ท่านได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลีนลี้	อดีตหัวหน้าแผนกอุดมศึกษา
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์	สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ	สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวัลลี สัตยาศัย	คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินท์ ชูชม	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวมณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์
เกิดวันที่	13 พฤศจิกายน 2504
สถานที่เกิด	18 ต.ท่าพญา อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช 80000
สถานที่ปัจจุบัน	26/1 ซ.ประชาสงเคราะห์ 29 ถ.ประชาสงเคราะห์ เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10310
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษา 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	งานศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2522	จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จ.นครศรีธรรมราช
พ.ศ.2527	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ (ศ.ศบ.) สาขาบริหารรัฐกิจ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2541	จบการศึกษาระดับปริญญาโท (กศ.ม.) สาขาการอุดมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ
ของ
มณฑาทิพย์ มณีโชติรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์ และด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ และศึกษาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแพทย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 5 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับ ความถนัดทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก ตามลำดับความสำคัญ คือ ความถนัดทางการเรียน และนิสัยในการเรียน ตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นพรีคลินิก ได้ร้อยละ 19.40

2. ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับความถนัดทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก คือ ความถนัดทางการเรียน ตัวแปรดังกล่าวสามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับชั้นคลินิก ได้ร้อยละ 7.20

3. ปัจจัยด้านชีวสังคมของนักศึกษาแพทย์เกี่ยวกับความถนัดทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร คือ ความถนัดทางการเรียน นิสัยในการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร ได้ร้อยละ 23.20 โดยที่ความถนัดทางการเรียนและนิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ในทางบวก ในขณะที่การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ในทางลบ

FACTORS RELATED TO LEARNING ACHIEVEMENT OF
THAMMASAT UNIVERSITY MEDICAL STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
MONTATIP MANEECHOTIRAT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 1999

The purposes of this research were to investigate relationships between biosocial factors and environmental factors of medical students at Thammasat University and to determine factors predicted learning achievement. The sample of the study consisted of 60 fifth year students in the Faculty of Medicine, Thammasat University who were enrolled in the first semester of the academic year 1998. Two five-rating scale questionnaires were used to collect biosocial and environmental information from students' perceptions. Stepwise multiple regression were utilized for data analysis which yielded the following results :

1. The biosocial factors in learning aptitude had positive relationship with grade point average of medical students in pre-clinic. In regression analysis, learning aptitude and study habits explained 19.40 percent of medical students' grade point average in pre-clinic level.

2. The biosocial factors in learning aptitude had positive relationship with grade point average of medical students in clinic. Only learning aptitude explained 7.20 percent of medical students' grade point average in clinic level.

3. The biosocial factors in learning aptitude had positive relationship with grade point average of medical students in the whole program of study. Learning aptitude and study habits had significant positive effects while participation in student activities had significant negative effects toward grade point average of the whole program. Learning aptitude together with study habits and participation in student activities explained 23.20 percent of medical students' grade point average of the whole program.